

AVAINHANKE III

VERTAISARVIOINTIA JA VERKOSTOITUMISTA EVANKELISISSA KANSANOPISTOISSA

Evangelisten kansanopistojen
laatu- ja kehittämishanke 2012-2013
Loppuraportti
30.4.2014
Ohjausryhmä ja
Sirkka Hokkanen, verkostovastaava

Sisällys

Sisällys	1
Hankkeen tausta ja tavoitteet	2
Hankkeen tiimoilta toteutetut toimet.....	2
Laatu- ja talousvastaavien yhteistyö	2
Vertaisarviointiin perehtyminen	3
Vertaisarviointityökalujen ja –ohjeiden tekeminen	3
Vertaisarviointikäynnit.....	4
Päätösseminaari.....	5
Hankkeen muu toiminta	5
Hankkeen tulokset.....	6
Palaute opistoilta Avainhanke III:sta	7
Lopuksi.....	7
Liite 1: Hankehakemus	9
Liite 2: Hankkeen esittelymateriaali	13
Liite 3: Opistojen vastauksista esille tulleet käsitteet	16
Liite 4: Kohteet vertaisarviointiin	19
Liite 5: Ohjeet Avainhanke III:n vertaisarviointiin.....	26
Liite 6: Lomake itsearviointia varten	27
Liite 7: Pohja sanallista itsearviointia varten	42
Liite 8: Vertaisarviointiraporttipohja	49
Liite 9: Kuvakooste päätösseminaarista.....	58
Liite 10: Päätösseminaarin ohjelma	62
Liite 11: Solvikista lähetetty ohjelmarunko	64

Hankkeen tausta ja tavoitteet

Karstulan Evankelisen Opiston kannatusyhdistys ry sai opetushallitukselta 42.000€ käytettäväksi vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämistavoitteita toteuttavaan toimintaan v. 2012-2013 aikana. Hankkeessa ovat mukana kaikki Avainopistot ry:n jäsenopistot eli kaikki 10 evankelista kansanopistoa. Sen ohjausryhmänä toimi Avainopistot ry:n hallitus. Verkostovastaavaksi eli hanketta vetämään ohjausryhmä valitsi Karstulan Evankelisen Opiston vararehtori Sirkka Hokkasen.

Hankkeen päätavoitteet kuvattiin hakemuksessa seuraavasti:

”Hankkeen avulla jatketaan ja tiivistetään Avainopistot ry:n itsenäisten jäsenopistojen verkostotoimintamallia laatutyössä ja selvitetään mahdollisuuksia laajentaa sitä opistojen taloushallintoon. Hankkeen myötä:

- 1) jatketaan opistojen laatuvaastavien tuutor/mentortoimintaa kunkin opiston oman laadunhallintajärjestelmän rakentamisessa ja hiomisessa
- 2) toteutetaan opistojen laatutyöprosessiin liittyviä , kunkin opiston omaan/valitsemaan laadunhallintajärjestelmään (ISO 9001, EFQM, CAF yms. tai näistä mukailtuun malliin) kuuluvia vertaisarviointeja
- 3) selvitetään, mitä taloushallinnon osia voitaisiin hoitaa joko muutaman ev. opiston keskinäisenä yhteistyönä tai koko verkoston yhteisenä toimintana.”

Vuonna 2012 Avainopistoilla oli edelleen meneillään Avainhanke II, joten Avainhanke III:n toimet keskittyivät vuoteen 2013 ja siinäkin erityisesti syyskauteen. Syksyllä 2012, kun jo nähtiin, mitä Avainhanke II:n tiimoilta ja rahoituksella saadaan vielä tehtyä, ohjausryhmä tarkensi Avainhanke III:n toimintasuunnitelmaa ja budjettia paremmin opistojen tarpeisiin ja oph:lta saatuun rahamäärään sopivaksi. Pääpaino toiminnassa laitettiin vertaisarviointikäynteihin ja päätösseminaariin ja mm. suunnitellut verkostovastaavan käynnit opistoilla jätettiin pois. Kevätkaudella 2013 hankkeessa keskityttiin tuottamaan ja muokkaamaan materiaalia vertaisarviointikäynteihin, joita 8 opistoa sitten toteuttikin syyskaudella 2013. Hankkeen päätösseminaari toteutettiin tutustumismatkana Solvikin kansanopistoon Ruotsiin joulukuussa 2013. Loppuvuonna 2013 ohjausryhmä päätti lisätä verkostovastaavan työpanosta takaisin alkuperäisessä hankehakemuksessa ilmaistuun (2 kk, 50% → 8kk, 50%). Verkostovastaavan työpanosta oli tarvittu suunniteltua enemmän vertaisarviointimateriaalin teossa ja päätösseminaarin järjestämisessä, ja toisaalta vertaisarvioinnit ja päätösseminaarimatka saatiin toteutettua suunniteltua edullisemmin. (Liite 1: Hankehakemus, Liite 2: Hankkeen esittelydiat).

Hankkeen tiimoilta toteutetut toimet

Laatu- ja talousvastaavien yhteistyö

Hankkeen aikana opistojen yleinen talous- ja toimintatilanne kiristyivät valtakunnassa, tämä näkyi myös Avainhanke III:ssa. Opistoilla oli paljon henkilövaihdoksia, myös rehtorien ja laatuvaastavien kohdalla. Useimmissa opistoissa vastuu laatutyöprosessista keskittyi aiempaa enemmän rehtorille.

Yhteisen ajan löytäminen oli erittäin haastavaa ja erityisiä tuutorointi / mentorointitapaamiset päätettiin järjestää muiden tapaamisten yhteydessä. Ohjausryhmät tekikin kevättalvella 2013

päätöksen, että vertaisarviointikäyntejä ja päätösseminaaria lukuun ottamatta hankkeen tiimoilta ei järjestetä erityisiä tapaamisia. Tiedotus ja muu yhteydenpito hoidettiin sähköpostilla ja järjestämällä Avainopistojen lyhyitä tapaamisia sellaisissa kokoontumisissa, joihin Avainopistojen rehtorit ja talousvastaavat muutenkin osallistuisivat, mm. kansanopisto-, rehtori- ja talouspäivillä. Käytäntö osoittautuikin varsin toimivaksi sekä aikaa ja rahaa säästäväksi.

Vertaisarviointiin perehtyminen

Avainhanke II:een liittyvillä Kaustisen laatupäivillä oli jo 31.10.2012 seurattu Erja Kotimäen luentoa vertaisarvioinnista. Tämä oli hyvä perehdytys ja pohja Avainhanke III:sta käynnistettäessä. Luennon lisäksi opistoilla järjestettiin omia aiheeseen perehdyttäviä kokoontumisia oman henkilökunnan kesken. Nämä toteutettiin kunkin opiston omien käytäntöjen mukaisesti tavanomaiseen henkilökunnan kokouksiin ja koulutuksiin liittyvinä tapaamisina.

Vertaisarviointityökalujen ja -ohjeiden tekeminen

Vertaisarvioinnin kohteiksi haluttiin asioita, jotka ovat erityisesti kansanopistotoiminnassa olennaisia ja sitä mahdollisesti muusta koulutustoiminnasta erottaviakin. Lisäksi haluttiin nostaa esille asioita, jotka liittyvät etenkin evankelisiin kansanopistoihin. Verkostovastaava pyysi vuoden 2012 lopulla opistoja vastaamaan kolmeen kysymykseen:

”Hei te Avainopistojen rehtorit ja laatuvaastavat!

Kaustisen laatupäivillä asetettu työryhmä (Kimmo, Suvi ja Sirkka) toivoo joka opistosta vähän vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

Mikä tekee teidän opistostanne teidän opiston?

Mikä tekee kansanopistosta kansanopiston?

Mikä erottaa kansanopistossa opiskelun muissa oppilaitoksissa opiskelusta?

Toivomme, ettette esitä vain yhden-kahden henkilön mielipiteitä vaan että keskustellette kysymyksistä taloissanne esim. henkilökunnan ja opiskelijoiden tapaamisissa.

Laittakaa oman opistonne vastaukset s-postilla viimeistään 14.12. Kimmolle (kimmo.vanha-juhe@keokarkku.fi), Suville (suvi.paivarinta@kaustisenopisto.fi) ja Sirkalle. Käytämme vastauksia hyväksemme kun rakennamme suunnitelmia Avainhanke III:n vertaisarviointeihin. Esitämme ne seuraavassa Avainopistojen hallituksen kokouksessa Vaasassa tammikuussa.”

Osassa opistoja kysymyksiä käsiteltiin henkilökunnan tapaamisissa ja jopa opiskelijoiden kanssa, osassa opistoissa vastauksia tuli opiston johdolta ja osassa opistoissa rehtori vastasi koko opiston puolesta.

Saaduista vastauksista nostettiin esille olennaisiksi koetut asiat, arvioinnin kriteereitä ei tässä vaiheessa pyritty muotoilemaan. (Liite 3: opistojen vastauksista esille nousseet käsitteet). Laatutiimi (Kimmo Vanha-Juhe Karkusta, Suvi Päivärinta Kaustiselta ja verkostovastaava) hyödynsi problem based learning- tapaa ja käsitteitä yhdistellen löysi seuraavia asioita vertaisarvioinnin kohteiksi:

Henkilökunnan osaaminen ja asenne
 Opiston taustan ja historian tuntemus
 Kristillisyys – evankelisuus
 Opintojen kustannukset
 Opetusjärjestelyt ja oppiminen
 Erityisasema koulutusjärjestelmässä
 Henkilökohtaistaminen
 Koulutus- ja muut palvelut
 Vuorovaikutus ja ilmapiiri
 Opiston ja opiskeluryhmien koko
 Internaatti ja muut tukipalvelut
 Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen
 Erilaiset opiskelijat ja erilaiset oppijat
 Yhteistyö ja verkostoituminen
 Tapa toimia

(Liite 4: Kohteet vertaisarviointiin).

Jotta vertaisarvioinnin kohteet saataisiin jotenkin käytännössä arvioitavaan muotoon, laatutiimi aloitti apukysymysten teon ja verkostovastaava jatkoi tätä keväällä 2013. Kesällä 2013 kaikille avainopistoille jaettiin kansiot, joista löytyi ohjeet vertaisarviointiin sekä lomakkeet itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tekoon. (Liite 5: Ohjeet Avainhankkeen vertaisarviointiin, liite 6: Lomake itsearviointia varten, liite 7: Pohja sanallista itsearviointia varten, Liite 8: Vertaisarviointiraporttipohja).

Ohjeiden mukaan opistot sopivat vertaisarviointiparit ja ajankohdat käynneille. Seuraavaksi opistojen tuli tehdä omaa toimintaansa koskeva itsearviointi, joka piti lähettää vertaisarviointiparille. Käynnille tulevat 2-4 toisen opiston edustajaa perehtyivät saamaansa itsearviointiin ja poimivat sieltä arviointikohteita, joihin halusivat saada lisää informaatiota. Sovittiin käyntipäivä/-päivät, jolloin vertaisarvioijat haastattelivat arvioitavan opiston edustajia, esim. johdon, henkilökuntaryhmien, entisten/nykyisten opiskelijoiden, yhteistyökumppaneiden edustajia. Kukin opistopari sai itse päättää missä laajuudessa tämän arvioinnin ja haastattelut tekivät.

Haastattelujen jälkeen vertaisarvioijien tuli antaa arvioitavan opiston edustajille n. tunnin kestävä pikapalaute saamastaan materiaalista ja haastatteluista. Varsinainen kirjallinen vertaisarviointiraportti piti lähettää myöhemmin arvioinnin kohteena olleelle opistolle.

Kaiken tämän tarkoituksena on se, että opistoissa tullaan tietoisiksi omista vahvuuksista ja kehittämistä kaipaavista asioista toiminnassaan. Hankkeessa haluttiin korostaa vertaisarvioinnin hyötyä kunkin opiston omassa laatu- ja kehittämistyössä. Niinpä itse- ja vertaisarviointien raportteja ei kerätty hankkeelle. Ne jäivät kunkin opiston omaan käyttöön, kunkin opiston itse hyödynnettäväksi, omalla tavallaan, omassa toiminnassaan.

Vertaisarviointikäynnit

Kahdeksan kymmenestä Avainopistosta toteuttivat vertaisarvioinnin syksyllä 2013. Vertaisarviointikäynnejä tekivät:

Karstulan Evankelinen Opisto Kiteen Evankeliselle Kansanopistolle	2 hlöä	2.-4.10.2013
Kitee Karstulaan	3 hlöä	7.-9.10.2013
Kaustisen Evankelinen Opisto Kauhajoen evankeliselle opistolle	3 hlöä	3.12.2013
Kauhajoki Kaustiselle	3 hlöä	14.11.2013
Muurlan Opisto Loimaan evankeliselle kansanopistolle	3 hlöä	27.-28.11.2013
Loimaa Muurlaan	2 hlöä	13.-14.11.2013
Karkun Evankelinen Opisto Helsingin Evankeliseen Opistoon	2 hlöä	12.11.2013
Helsinki Karkkuun	2 hlöä	18.11.2013

Vertaisarviointiryhmät olivat 2-4 henkisiä ja haastateltavien määrä kohdeopistoissa vaihteli suuresti, muutamista henkilökunnan jäsenistä 16:een. Opistot ottivat oman laatutyönsä kehitysvaiheen mukaan tiettyjä alueita arvioinnin kohteeksi. Vertaisarviointikäynnit tukivat vahvasti kunkin opiston omaa laatutyötä.

Kokemukset vertaisarvioinnista olivat kaikkien mukana olleiden mukaan erittäin myönteisiä.

Päätösseminaari

Avainhanke III:n päätösseminaari toteutettiin 7.-10.12.2013 tutustumismatkana Solvikin kansanopistoon lähellä Skellefteåta Ruotsissa. Tavoitteena oli laajentaa näkemystä suomalaisesta kansanopistotoiminnasta ja laatutyöstä pohjoismaiseen, ruotsalaiseen perspektiiviin. Matkalla käytiin läpi Avainhanke III:n ajankohtaisia asioita, palautetta vertaisarvioinneista ja koko hankkeesta sekä hankkeen raportointiin liittyviä asioita. Solvikissa tutustuttiin itse opiston ja sen toiminnan lisäksi ruotsalaiseen kansanopistojärjestelmään ja koulujärjestelmään sekä erityisesti laatutyön merkitykseen ja käytäntöihin kansanopistoissa. Matkalla oli 8 osallistujaa kuudesta Avainopistosta. Kuvakooste matkasta löytyy liitteestä 9, seminaarin suomenkielinen ohjelma liitteestä 10 sekä Solvikista lähetetty ruotsinkielinen ohjelma liitteestä 11.

Hankkeen muu toiminta

Avainopistojen laatutiimi, Kimmo Vanha-Juhe, Suvi Päivärinta ja Sirkka Hokkanen kokoontui muutaman kerran suunnittelemaan hankkeen sisältöä ja erityisesti vertaisarviointia. Avainhanke III oli pilotointia kansanopistojen laatukriteereiden kehittämistä..

Kolmesta opistosta on ollut edustaja mukana Suomen Kansanopistoyhdistyksen Laatu- ja vaikuttavuus – koulutusohjelmassa. Koulutuksen myötä he ovat organisoineet opistoillaan laatu- eli toimintakäsikirjan kokoamista. Verkostovastaava on mukana myös ko. koulutushankkeen ohjausryhmässä eli kansanopistoyhdistyksen laatu- ja vaikuttavuustyöryhmässä, jossa on meneillään laatusuosituksen rakentaminen koko kansanopistokenttään. Myös useimmissa muissa Avainopistoissa on Avainhankkeiden innoittamana koottu laatu- eli toimintakäsikirjaa

Rehtorit ja opistojen laativastaavat ja muut hankkeessa aktiivisesti toimineet ovat tavanneet hankkeen tiimoilta mm. Etelä-Pohjanmaan opistolla kansanopistopäivillä 6.-7.8.2013, Lahdessa kansanopistokokouksessa 8.10.2013 ja Helsingissä talouspäivillä 19.-20.11.2013.

Verkostovastaava on ollut hankkeen edustajana Turussa 29.-30.1.2013 maahanmuuttajakoulutusta järjestävien opistojen koulutuksessa, Helsingissä yhteiskuntatakuupäivässä 7.3.,

rehtorikokouksessa 14.3.2013 sekä varhaiskasvatuksen koulutuksen arviointiseminaarissa 31.10.2013.

Kaikissa em. tilaisuuksien yhteyksissä on suunniteltu ja sovittu Avainhanke III:n asioita.

Hanke on ollut esillä eri tavoin opistojen omissa julkaisuissa, www.sivuilla ja blogeissa, mm. <http://keokarstula.blogspot.fi/>.

Ohjausryhmän kokouksia on ollut 9: Loimaalla 25.1.2012, Muurlassa 24.4.2012 ja Perheniemessä 5.9.2012, Vaasassa 24.1.2013, Kauhajoella 8.5.2013, Karkussa 26.9.2013 sekä Kiteellä 6.5.2014. Lisäksi on pidetty kaksi sähköpostikokousta.

Hankkeen tulokset

Avainhanke III vaikutti mukana olevien opistojen toimintaan monella tasolla:

Osa saavutetuista tuloksista liittyy koko Avainopistokenttään:

- Yhteistyö Avainopistojen välillä on vakiintunut ja entisestään tiivistynyt
- Avainopistojen laatutyöosaaminen on lisääntynyt ja syventynyt monin tavoin, aiempaa paljon laajemmin ja suunnitelmallisemmin

Kansanopistojen keskinäinen yhteistyö hankkeen on entisestään vahvistanut seuraavia:

- Opistojen keskinäinen yhteistyö laatutyön ohella muussakin kansanopistotoiminnassa
- Toisen opiston hyvistä käytännöistä kuuleminen ja hyötyminen
- Yhteissuunnittelu: projektit, hankehakemukset, koulutukset, yhteiset käytännöt
- Vertaistuki, erityisesti opistojen johdon mutta myös henkilökunnan jäsenten kesken

Kukin opisto on myös hyötynyt hankkeen myötä toteutuneista:

- Kunkin opiston oman laatutyön vauhdittumisesta konkreettiselle tasolle (laatu- ja toimintakäsikirjat)
- Arvokeskusteluista oman opiston sisällä
- Vertaisarviointien esille nostamista kehittämiskohteista opiston toiminnassa
- Tutustumisista toisten opistojen toimintaan ja henkilökuntien jäseniin: on saanut perspektiiviä omaan työhön, huomannut oman opiston vahvuuksia ja kehittämiskohtia
- Tutustumisesta ruotsalaiseen järjestelmään ja käytäntöihin

Evangelisten opistojen Avainhankkeet I, II ja III muodostavat selkeän jatkumon. Sen punaisena lankana on verkostoituminen, toinen toisiltaan ideoiden ja tuen saaminen sekä toisilta oppiminen. Avainhanke I:ssa painopiste oli tutustumisessa toisten opistojen henkilöstöön ja hyvien käytäntöjen jakamisessa, II:ssa painopiste siirtyi selkeästi laatutyöhön ja sen vauhdittamiseen opistoissa ja III:ssa painopiste siirtyi taas eteenpäin: laatutyöhön liittyviin vertaisarviointeihin ja opistojen laatu- eli toimintakäsikirjojen kokoamiseen sekä näkökulman laajentamiseen Suomen ulkopuolelle.

Avainhanke III:n toimet tavoittivat erittäin suuren osan Avainopistojen henkilökunnista. Hankkeen yhteisenä tapahtumana järjestettiin päätösseminaari, johon osallistui 8 henkilöä kuudesta eri opistosta. Avainhanke III:ssa kolmihenkisellä laatutiimillä oli suurempi panos kuin aiemmissa Avainhankkeissa. Valtaosassa Avainopistoja näiden laativastaavat ja rehtorit toimivat aktiivisesti asioissa, jotka liittyivät Avainhanke III:een. Vertaisarviointia tekevien opistojen 2-3 henkisen tiimin

jäsenten lisäksi vertaisarviointeihin liittyvissä itsearvioinneissa ja vertaisarviointikäyntien haastatteluissa oli kussakin mukana kymmeniä henkilöitä opistojen henkilökunnista, johtokunnista, opiskelijoista ja yhteistyökumppaneista.

Hanke keräsi tietoa toimintaan osallistuneista vain siltä osin, kuin sitä rahoitettiin hankkeen kautta. Opistoilla käytettiin työaikaa hankkeen alaisiin toimiin paljon enemmän, kuin mitä rahoituspäätöksessä omavastuulta vaadittiin. Opistoilta saadun tiedon mukaan laatutyö on tässä vaiheessa jo istutettu opistojen normaaliin arkityöhön. Voidaankin todeta, että Avainhanke III:n toimet tavoittivat erittäin suuren osan siinä mukana olevien Avainopistojen henkilökuntien ja johtokuntien jäsenistä sekä jopa näiden opiskelijoita ja yhteistyökumppaneita.

Palaute opistoilta Avainhanke III:sta

Palautetta hankkeen onnistumisesta kerättiin sekä päätösseminaariin osallistuneilta että henkilökohtaisesti Avainopistojen rehtoreita haastattelemalla.

Vertaisarviointikäynteihin oltiin pääosin erittäin tyytyväisiä. Muutaman rehtorin mukaan ne auttoivat ymmärtämään toista opistoa ja näkemään miten erilaisia samantaustaisetkin opistot voivat toiminnassaan olla. Joidenkin vertaisarviointikäynneillä mukana olleiden mukaan vertaisarviointi sitoutti opiston väkeä laatutyöhön, se vei laatutyötä ruohonjuuritasolla eteenpäin ja oli todellista yhteistyötä ja laadun parantamista edistävää. Siitä sai konkreettista hyötyä ja kehittämisideoita omaan opistoon.

Hanke vauhditti opistojen laatu- eli toimintakäsikirjojen tekoa. Laatutyö eteni hankkeen myötä myös niissä opistoissa, joissa ei vielä kirjoitettu konkreettista käsikirjaa.

Päätösseminaarimatka koettiin erittäin hyvänä. Matkalla ”yhteys evankelisten opistojen välillä taas tiivistyi, oppi tuntemaan lisää väkeä”, saatiin ”yhteinen kokemus opistohengestä” ja opittiin kiinnostavia asioita Ruotsin mallista. Ruotsalainen järjestelmä ja käytännöt avasivat myös laatutyöhön uudenlaista perspektiiviä.

Lopuksi

Verkostoyhteistyö, jota hankkeen myötä voitiin vakiinnuttaa, edelleen kehittää ja toteuttaa, osoittautui erittäin tarpeelliseksi ja hyväksi. Erittäin tärkeää on edelleen myös Avainhankkeiden myötä vahvistunut vertaistuki opistojen ja erityisesti rehtorien välillä niin taloudellisissa asioissa kuin muissakin hallintoon ja käytännön opistoelämään liittyvissä kysymyksissä.

Rahaa hankkeelle saatiin alle 1/3 siitä mitä haettiin, niinpä kaikkea suunniteltua ei voitu toteuttaa. Koko Avainhankekaudelle osui valtakunnallisestikin opistoille taloudellisesti ja toiminnallisesti haastavia asioita, jotka rajoittivat monen mahdollisuuksia osallistua hankkeen yhteiseen toimintaan.

Avainhanke III:n vauhdittama laatutyö tapahtui monella tasolla: sitä tehtiin sekä yksittäisten opistojen sisällä, sen omana työnä, että vain kahden opiston välisenä vertaisarviointiprosessina.

Avainhanke III lisäksi aktivoi opistoja osallistumaan myös muihin laatutyötä edistäviin hankkeisiin ja toimintoihin.

Laatukäsikirjan kokoaminen saatiin useimmissa mukana olleissa opistoissa hankkeen aikana hyvään vauhtiin. Voidaankin sanoa, että Avainhanke III:n aikana onnistuttiin useimmissa Avainopistoissa kiinnittämään laatutyö olennaiseksi osaksi opistotyötä ja sitä kautta opistojen laadunhallintaa ja kehittämistä

Avainhanke III on mahdollistanut monia asioita, joita opistoissa olisi työn laadun kehittämisen takia tärkeää muutenkin tehdä, mutta joihin ei olisi ollut mitään ajallisia tai taloudellisia resursseja ilman saatua Laatu- ja kehittämisrahaa.

Loppupäätelmänä voidaan todeta, että laatutyön kehittämisen lisäksi Avainhankkeet ovat vahvistaneet mukana olleiden toimijoiden ja opistojen uskoa verkostoyhteistyöhön ja kansanopistotyöhön. Lämmin kiitos kaikille jossain vaiheessa Avainhankkeissa mukana olleille!

Liite 1: Hankehakemus

OPETUSHALLITUS
PL 380
00531 HELSINKI

HAKEMUS

erityisavustus, kansanopistojen laatu- ja kehittämisavustus

OPETUSHALLITUS
UTSILDHINGSSTYRELSEN

Opetushallitus, PL 380, 00531 Helsinki

OPH Vapaa sivistystyö, laatu- ja kehittämisavustus

1 Hakijayhteisö

Hakijayhteisö

Hakijaorganisaation nimi *
Karstulan Evankelisen Kansanopiston kannatusyhdistys ry

Y-tunnus *
0208362-0

Postiosoite *
Kokkolantie 12

Postinumero * Postitoimipaikka *
43500 Karstula

Maakunta * Maa *
Keski-Suomi Suomi

Organisaation sähköpostiosoite
kansanopisto@keokarstula.fi

Omistajatyyppi *
yksityinen yhteisö

Yritysmuoto
rekisteröity yhdistys

Hankkeen kieli *
suomi

Organisaation puhelin *
+358145252200

Pankkitiedot

IBAN *	BIC/SWIFT *
FI4551140220000113	OKOYFIHH

Hakijan yhteyshenkilö

Sukunimi *	Etunimi *	Asema/titteli *
Hokkanen	Sirkka	vararehtori
Puhelin *	Sähköpostiosoite *	
358445252214	sirkka.hokkanen@keokarstula.fi	

Allekirjoitukseen (ja asiointiin) oikeutetut henkilöt

Sukunimi	Etunimi	Tehtävä yhteisössä
Knuutti	Pekka	rehtori
Paajanen	Tuula	hallituksen puheenjohtaja

z Käyttötarkoitus

Käyttötarkoitus

Vapaa sivistystyö *
Kansanopisto

Avustusta haetaan kansanopistojen erityisiin LAKE-tavoitteisiin seuraavasti:

€

Kansanopistojen verkostoyhteistyön kehittäminen

144500 €

€

Avustusta haetaan vapaan sivistystyön yhteisiin LAKE-tavoitteisiin seuraavasti:

€

€

€

€

€

€

Rahoitussuunnitelma

4 Rahoitussuunnitelma

Opetushallitukselta haettava avustus	*	%	*	€
	85			144500
Oma rahoitus	*	%	*	€
	15			25500
Yhteensä				170000 €

Muu rahoitus

EU-ohjelmat	EU-rahoitus	€
Muu julkinen rahoitustaho	Muu julkinen rahoitus	€
Yksityiset rahoittajat	Yksityinen rahoitus	€
Hankkeen muut tulot	Muut tulot	€
Lisätietoja		
Hakijana on Karstulan Evankelisen Kansanopiston kannatusyhdistys ry., mutta toiminta on suunniteltu ja tarkoitettu koskemaan kaikkia Avainopistot ry:n jäsenopistoja eli Suomen evankelisia kansanopistoja. Avainopistot ry:n hallitus on hankkeen ohjausryhmä. Yhteensä ko. opistoilla oli v.2010 41.454 valtionosuuteen oikeuttavaa opiskelijaviikkoa		
Valtionosuuteen oikeuttavien vapaan sivistystyön opetustuntien tai opiskelijaviikkojen kokonaismäärä v. 2010		
Vuonna 2011 myönnetty laatu- ja kehittämisavustusta		

Hankeorganisaatio

Hakijan rooli hankkeessa *

- ☒ Oma hakemus
☐ Yhteishakemus

Yhteishakemuksen muut oppilaitokset ja kuvaus yhteistyöstä

Hakijana on Karstulan Evankelisen Kansanopiston kannatusyhdistys ry., mutta toiminta on suunniteltu ja tarkoitettu koskemaan kaikkia Avainopistot ry:n jäsenopistoja eli Suomen evankelisia kansanopistoja. Avainopistot ry:n hallitus on hankkeen ohjausryhmä.

Hankkeen yhteysthenkilö

Sukunimi *	Etunimi *	Asema/titteli *
Hokkanen	Sirkka	vararehtori
Puhelin *	Sähköpostiosoite *	
+358445252214	sirkka.hokkanen@keokarstula.fi	

Hankkeen toimintaverkoston yhteistyökumppanit ja mahdolliset yhteistyöhankkeet
Helsingin Evankelinen Opisto, rehtori Anna-Liisa Markkula
Evangeliska Folkhögskolan i Österbotten, rektor Kristian Sjöbacka & Evangeliska Folkhögskolan i södra Finland, bitr.rektor Mirella Ehn Lund
Karkun evankelinen opisto, rehtori Marja Koskeniemi
Karstulan Evankelinen Opisto, rehtori Pekka Knuutti
Kauhajoen evankelinen opisto, rehtori Anni Rajala
Kaustisen Evankelinen Kansanopisto, rehtori Sten Varila (v:sta 2012 Tony Widjeskog)
Kiteen Evankelinen Kansanopisto, rehtori Ulla Kakkonen)
Loimaan evankelinen kansanopisto, rehtori Tuomas Lankinen
Muurlan opisto, rehtori Leena Huhtala
Perheniemen evankelinen opisto, rehtori Petri Välimäki

Hankkeen muut yhteistyökumppanit

Hakemuksessa vaaditut liitteet

Liitteen nimi *	Liite *
Laatu- ja kehittämisavustushakemuksen erittely	hakemuksen liite.docx
Liitteen nimi *	Liite *
väliselvitys v.2011 laatu- ja kehittämisavustuksen käytöstä	väliselvityslomake ophlle.pdf
Liitteen nimi *	Liite *
Karstulan Evankelisen Opiston kehittämisohjelma 2012	Kehittämisohjelma 2012-2014.doc
Liitteen nimi *	Liite *
Avainopistot ry:n toimintasuunnitelma 2012	Toimintasuunnitelma 2012 Avainopistot ry.doc
Liitteen nimi *	Liite *
Liitteen nimi *	Liite *

Lisätietoja**Allekirjoitukset**

Karstulassa 31.1.2012
Paikka Päiväys

Allekirjoitus

Pekka Knuutti, rehtori
Virka-asema ja nimenselvennys

Allekirjoitus

Tuula Paajanen, hallituksen puheenjohtaja
Virka-asema ja nimenselvennys

OPH Vapaa sivistystyö, laatu- ja kehittämisavustus

1 Hakijayhteisö	2 Käyttötarkoitus	3 Hankeorganisaatio	4 Rahoitussuunnitelma	5 Liitteet	6 Allekirjoitukset
Hakemuksessa vaaditut liitteet					
	Liitteen nimi*			Liite*	
	Laatu- ja kehittämisavustushakemuksen erittely			hakemuksen liite.docx	
	Liitteen nimi*			Liite*	
	väliselvitys v.2011 laatu- ja kehittämisavustuksen käytöstä			väliselvityslomake ophlle.pdf	
	Liitteen nimi*			Liite*	
	Karstulan Evankelisen Opiston kehittämisohjelma 2012			Kehittämisohjelma 2012-2014.doc	
	Liitteen nimi*			Liite*	
	Avainopistot ry:n toimintasuunnitelma 2012			Toimintasuunnitelma 2012 Avainopistot ry	
	Liitteen nimi*			Liite*	
				Lisää tiedosto	
	Liitteen nimi*			Liite*	
				Lisää tiedosto	
Lisää rivi					
Lisätietoja					

KANSANOPISTOJEN ERITYISET LAKE-TAVOITTEET **TOIMINNAN KUVAAUS JA AIKATAULU**

Kansanopistojen verkostoyhteistyön kehittäminen

Toiminnan kuvaus:

Hankkeen avulla jatketaan ja tiivistetään Avainopistot ry:n itsenäisten jäsenopistojen verkostotoimintamallia laatutyössä ja selvitetään mahdollisuuksia laajentaa sitä opistojen taloushallintoon. Hankkeen myötä

- 1) jatketaan opistojen laatuvaastavien tuutor/mentorointia kunkin opiston oman laadunhallintajärjestelmän rakentamisessa ja hiomisessa
- 2) toteutetaan opistojen laatutyöprosessiin liittyviä, kunkin opiston omaan/valitsemaan laadunhallintajärjestelmään (ISO 9001, EFQM, CAF yms. tai näistä mukailtuun malliin) kuuluvia vertaisarviointeja
- 3) selvitetään mitä taloushallinnon osia voitaisiin hoitaa joko muutaman ev. opiston keskinäisenä yhteistyönä tai koko verkoston yhteisenä toimintana

Aikataulu:

syksy 2012

hankevastaavan käynnit opistoissa (hankkeen esittely henkilökunnille, ohjaus)

opistojen laatuvaastavien tuutorointi- / mentorointikäyntejä

opistojen laadunhallintajärjestelmien rakentamista ja hiomista laatutyön asiantuntija-apua hyödyntäen

benchmarking- käyntejä opistojen välillä ja niissä toteutettavia vertaisarviointeja

opistojen talousvaastavien tapaaminen

taloushallintoon liittyvien yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen

kevät 2013

ed. toimet jatkuvat

taloushallintoon liittyvien konkreettisen yhteistyön käynnistäminen (mahdolliset yhteiset hankinnat, ulkoistetut palvelut, yhteiset ohjelmistot jne.)

syksy 2013

ed.toimet jatkuvat

hankkeen päätösseminaari

arvioidaan hankkeen tähänastisia tuloksia ja tehdään niistä selvitys

jatkotoimien suunnittelu ja hankkeesta tiedottaminen

Erittely kustannuksista:

Verkostovastaava

palkka 8kk, 50% työaika	19.000
-------------------------	--------

matkakulut ja päivärahat	23.000
--------------------------	--------

Hallinnolliset kulut

puhelin- ja postitus	7.500
----------------------	-------

Asiantuntijapalkkiot

21.000

Koulutuksiin osallistuminen (myös talousvaastavien tapaaminen, päätösseminaari)	8.000
---	-------

Matkakulut ja päivärahat (koulutukset, tapaamiset, tuutorointi/mentorointikäynnit)	20.000
--	--------

Vertaisarviointikäynnit	46.000
-------------------------	--------

Opistovastaavien työaika edellisiin liittyen	25.500
--	--------

Haettava avustus	144.500
------------------	---------

Omarahoitusosuus	25.500
------------------	--------

Saavutettavat tulokset:

Avainopistojen toiminnan laadun kehittyminen

*laatutyöosaamisen kasvu

*laatutyön vakiinnuttaminen ja kehittäminen opistoissa

*kullekin Avainopistolle sopivan laadunhallintajärjestelmän käyttöönotto

Taloudelliset säästöt opistojen toiminnassa

*Avainopistojen yhteisillä käytännöillä, yhteishankinnoilla mm. taloushallinnossa säästetään

Tähän liittyen hankkeen tuloksena tapahtuu myös Avainopistojen identiteetin vahvistuminen kansanopistoina ja evankelisina kansanopistoina

*vahvistuu Avainopistojen toimintaan ja traditioon istuva tapa toteuttaa laatutyötä ja

yhteistyötä taloushallinnon asioissa

*yhteisöllisyys Avainopistoissa vahvistuu entisestään hankkeen kautta toteutettujen erilaisten

kohtaamisten ja yhdessä toimimisen kautta

Päiväys

Allekirjoitus ja nimenselvennös

Karstulassa 23.2.2011

LIITTEET: Vuonna 2010 myönnetyn laatu- ja kehittämisavustuksen väliraportti, jos on saanut avustusta

Avustuksiin sovelletaan:

Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632

Valtionavustuslaki 27.7.2001/688

Liite 2: Hankkeen esittelymateriaali

- * Avainhanke III:n esittely
- * Ohjelstus
- * Palautteen keruu Avainhankkeista
- * Talvella 2013

* Hankevastaavan käynnit opistoilla

- [illegible]

*Vertaisarviointi alkaa itsearvioinnilla...

- **vertaisarviot:**
 - **korjaan mitä ajattelin olevan vertaisarviointiprosessi minulle**
 - **vertaisarviointiprosessi tuottaa jo. oppitietä itsestäni ja tekee vertaisarviointikäynnin, jossa perheily asian tarkkain on. Toiää**
 - **jo. oppitieto antaa vertaisarviointiprosessi käynnin jälkeen**
- **Kuuloprosessi on käytössä tuloksia luomaan: tavalla toiminnassa kehittämiseksi**
- **Mahdollisuus kehittää oppimisen toimintaa sekä kirkasta kansanopistotyötä** ©

*...jatkuu
vertaisarviointikäynneillä

- * Syksyllä 2013
- * Sisältönä
 - * hankkeen / hankkeiden tulosten arviointi
 - * Mahdollisesti tutustuminen laatutyöhön jossakin Pohjoismaisessa käännösohjelmassa

*Päätösseminaari

- * Kaikki Avainhanke III:een liittyvät kustannukset tulee näkyä kunkin opiston tilinpäätöksessä:
- * kaikki menot mitkä olette maksaneet ja sitten laskuttaneet Karstulasta hankkeelta
- * Laskennalliset palkkakulut työstä, jota henkilökuntanne on käyttänyt hankkeeseen

→ Silloin käytä kirjjanpidossa oma kustannuspaikkaa hankkeelle

* Käytännön ohjeita

- * Vertaisarviointikäytien matka-, majoitus-, ruokailukustannukset
- * Avainopistojen hallituksen kokousmatkat
- * Päätösseminaarin osallistumis- ja matkakulut
- * kun oma opistosi on maksanut, laskuta hanketta ja laita kopio maksusta mukaan

* Laskuta hanketta

- * Kirjaa itse- ja vertaisarviointiin työntekijöiden käyttämä käyttämä työaika
- * → vyörytä palkkakustannukset Avainhanke III -kustannuspaikkaan kirjjanpidossa
- * Oltava hankkeessa yhteensä n. 7.400€
- * n. 175-42.000eurasta

* Kunkin opiston omavastuuosuus

- * Joka opiston osalta tiedot hankkeen kustannuksista Eli tuloslaskelma ja pääkirja Avainhanke III:n kustannuspaikasta vuodelta 2012 ja 2013
- Toimita Sirkalle oman tilintarkastuksenne jälkeen

* Hankkeen loppuraporttiin liitettävä

Liite 3: Opistojen vastauksista esille tulleet käsitteet

Kansanopistomaisuus
 kansanopistopedagogiikka
 internaattipedagogiikka
 Yhteisöllisyys
 pieni yhteisö
 hyvä ruoka
 ”evankelinen”
 siitä huolimatta / sen takia
 sisäoppilaitos
 väki tutustuu toisiinsa paremmin
 pienemmät ryhmäkoot
 parempi ryhmäytyminen
 oppiminen helpompaa
 opettaja näkee helpommin milloin asia menee perille
 voi palata asioihin kunnes ne selkiytyvät
 opetus henkilökohtaisempaa
 opetus keskustelevampaa
 maksullisuus
 taloudellisia ongelmia
 karsii osan mahdollisista opiskelijoista pois
 voi haluta saada kaiken irti kun joutuu maksamaan
 hakuprosessi erilainen
 mahdollistaa ”viime hetken valintoja”
 matalan kynnyksen -valinta
 vapaan siv.työn linja
 ei kovia vaatimuksia
 ei ole tutkintotavoitetta
 toinen toisilta oppimista
 sosiaalisia taitoja
 eri-ikäiset opiskelijat
 monenlaisia näkökulmia asioihin
 eri ammattiryhmistä
 eri kulttuureista
 vapaus olla oma itsensä
 helpompi olla oma itsensä
 vähemmän koulukiusaamista
 kokopäiväopiskelu
 monimuoto-opiskelu
 Pieni opisto
 tiivis tunnelma
 sekä opiskelijat että henkilökunta oppii tuntemaan toisensa
 erityisasema
 kansanmusiikki
 hyvä ruoka
 Sisäoppilaitos
 internaatti
 koti monelle
 24 h/vrk ei riitä...
 Yhteisöllisyys
 yksilöllisyys
 joustavuus
 kotoinen tunnelma,
 perinne

opiskelijat ovat yksilöitä ja heidät kohdataan yksilöinä
 pieni koko
 nopea reagoimaan
 hyvä henkilökunta
 hyvät yhteydet ja verkostoituminen ympäristöön
 internaatti
 aikuisopiskelijat
 kansanopistopedagogiikka
 työyhteisön kiinteys ja tasa-arvoisuus
 opiskelijoihin suhtautuminen
 oma toimintatapa
 läheisyys ja välittömyys opiskelijoiden välillä
 läheisyys ja välittömyys opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä
 Me teemme sen yhdessä
 Työntekijät ja heidän yhteishenkisyys
 Erilaiset opiskelijat huomioiva
 monikulttuurinen
 ajan henkeen reagoiva
 perinteisiin arvoihin nojaava
 moderni oppilaitos
 Välittäminen
 inhimillisyys
 laaja kurssitarjonta
 monipuolinen kurssitarjonta
 ammattilaiset opettajat
 toiminta on laaja-alaista
 pitkät linjat
 lyhytkurssit
 yksityiset tilaisuudet
 voi suorittaa myös esim. rippikoulun
 Sijainti
 vireän pienen kaupungin keskellä
 Internaatti
 yhteisöllisyys
 ihmisen kokonaisvaltainen huomioiminen
 vapaaehtoisuuteen perustuva oppilaitos
 vaihtoehtoinen opiskelumuoto
 Tarpeellinen sivistysvaltion ylläpitämiseksi
 Avoin kaikille
 elinikäistä oppimista tukeva
 valinnan runsaus
 Kansanopistopedagogiikka
 Vapaaehtoisuuteen perustuva
 Tänne voi tulla kuka vaan
 Ei katsota ikää
 Ei katsota pohjakoulutusta
 Ei katsota sukupuolta
 Ei katsota rotua
 Ei katsota uskontoa
 Internaatissa asumisen mahdollisuus
 henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
 yhteisöllisyys
 yhteishenki
 me
 internaatti
 perinteet
 kristillisyyys

kodinomaisuus
sijainti
sopiva koko
pieni yksikkö suurten yksiköiden maailmassa
matalan kynnyksen paikka
erilaisuuden hyväksyminen
joustavuus
arvonsa tunteva – muuttuva
dynaaminen
kiiruhtaa hitaasti
elämäntapa
kaikki pelaa – ei vain parhaat
aikaa syödä rauhassa hyvää ruokaa
jatkomahdollisuuden tarjoaja
hengähdyspaikka
uusi alkua
syrjäytymisen ehkäisijä
monikulttuurinen
tasa-arvoinen
iloinen friikkigalleria
kannustava
saattaen vaihtava
lämpimämpi (henkisesti)
herätysliikeopisto (hengellisesti, sosiaalisesti)
kokonaisuuteen keskittyvä
mahdollisuus vaikuttaa
turvapaikka
välittävä
yhdistävä
opettajien ja opiskelijoiden suhde lämmin, välitön,...
opiskeluun innostava
sivistävä
uusia ystäviä
periksi antamaton
haasteista selviävä
yksittäisten ihmisten taustatuki (hengellinen, taloudellinen)
ekologinen
monitaitoinen henkilökunta
kansainvälinen

Liite 4: Kohteet vertaisarviointiin

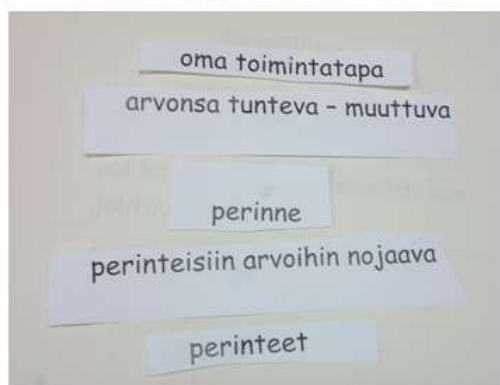
Vertaisarviointi

- Laatutiimin (Kimmo Vanha-Juhe, Suvi Päivärinta, Sirkka Hokkanen) raskaan kehittämistyön tulos
- Opistojen henkilökuntia pyydettiin joulukuussa vastaamaan 3 kysymykseen koskien kansanopiston ominaispiirteitä
- Tiimi ryhmitteli vastauksissa (4 + opiskelijoita yhdestä opistosta) esille tulleet käsitteet pbl-oppimisen menetelmin ja sai näin esille arvioinnin kohteita

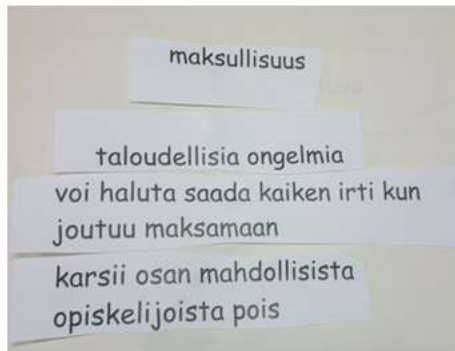
Henkilökunnan osaaminen ja asenne

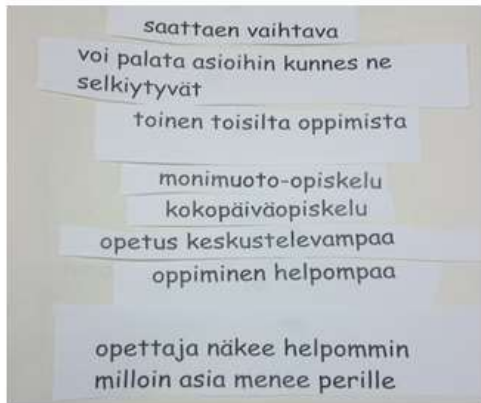
Opiston taustan ja historian tuntemus

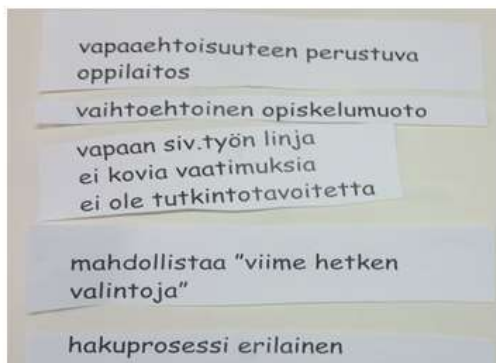
Opintojen kustannukset

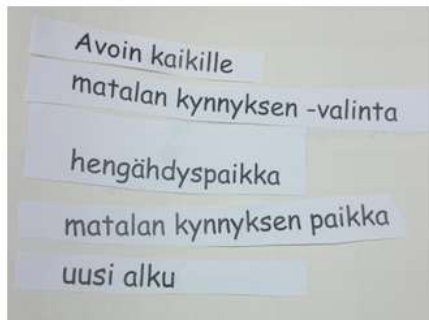
Opetusjärjestelyt ja oppiminen

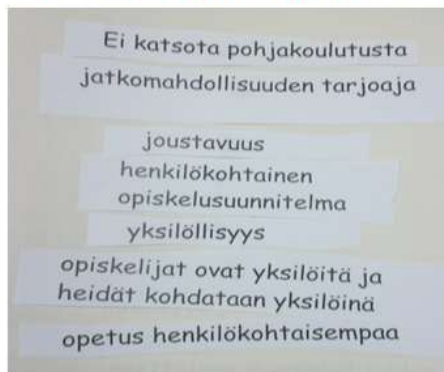
Erityisasema koulutusjärjestelmässä, 1

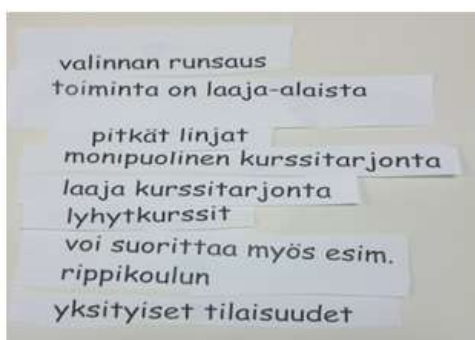
Erityisasema koulutusjärjestelmässä, 2

Henkilökohtaistaminen

Koulutus- ja muut palvelut

Vuorovaikutus ja ilmapiiri

inhimillisuus
 ihmisen kokonaisvaltainen
 huomioiminen
 kannustava
 yksittäisten ihmisten
 taustatuki (hengellinen,
 taloudellinen)
 opiskeluun innostava
 lämpimämpi (henkisesti)
 läheisyys ja välittömyys
 opiskelijoiden välillä
 opettajien ja opiskelijoiden
 suhde lämmin, välitön,...
 opiskelijoihin suhtautuminen
 välittävä
 läheisyys ja välittömyys
 opiskelijoiden ja henkilökunnan
 välillä

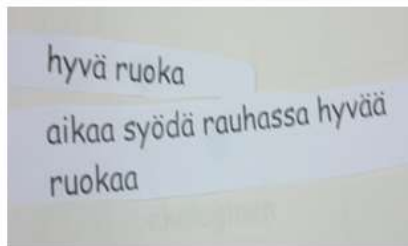
Opiston ja opiskeluryhmien koko

pieni yhteisö
 Pieni opisto
 sopiva koko
 pieni yksikkö suurten
 yksiköiden maailmassa
 väki tutustuu toisiinsa
 paremmin
 pieni koko
 pienemmät ryhmäkoot
 sekä opiskelijat että
 henkilökunta oppii tuntemaan
 toisensa

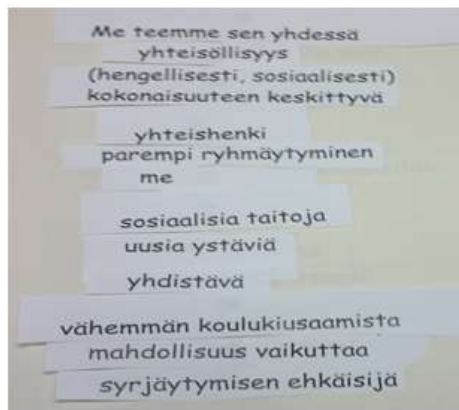
Internaatti ja muut tukipalvelut, 1

Internaatti
 Internaatissa asumisen
 mahdollisuus
 sisäoppilaitos
 24 h/vrk ei riitä...
 tiivis tunnelma
 turvapaikka
 elämäntapa
 kotoinen tunnelma,
 kodinomaisuus
 koti monelle

Internaatti ja muut tukipalvelut, 2

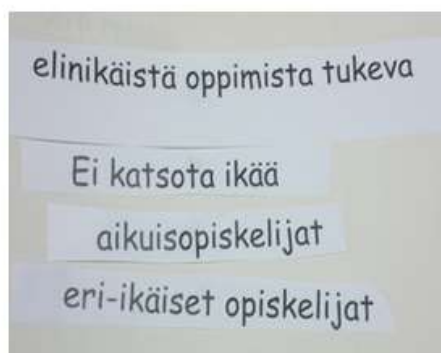

Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen

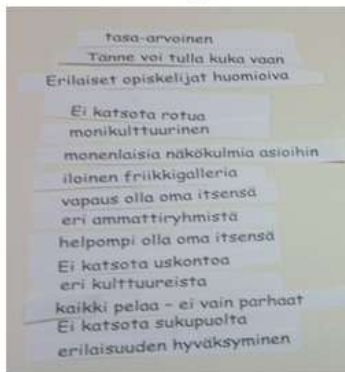
Erilaiset opiskelijat ja erilaiset oppijat,

1

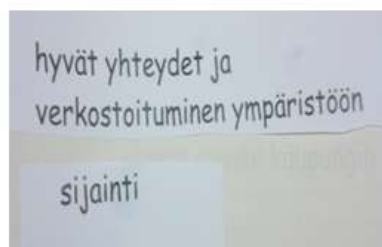

Erilaiset opiskelijat ja erilaiset oppijat,

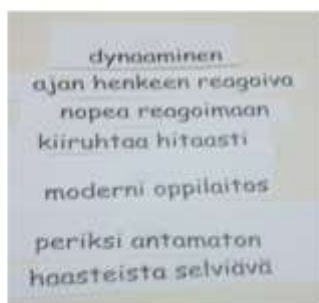
2

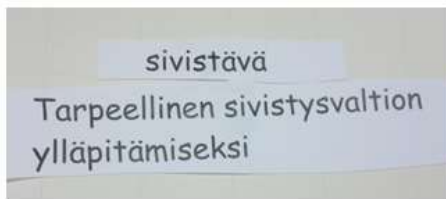
Yhteistyö ja verkostoituminen

Tapa toimia

(Kannanotto: mihin kansanopistoa
tarvitaan)

(yksittäisten opistojen ominaispiirteet)

Liite 5: Ohjeet Avainhanke III:n vertaisarviointiin

Avainopistoilta kerättiin vuoden 2013 alussa vastauksia kysymyksiin liittyen kansanopistojen, evankelisten opistojen ja erityisesti oman opiston erityislaatuisuuteen. Näiden pohjalta laatutiimi (Suvi, Kimmo ja Sirkka) muokkasi listan arvioinnin kohteeksi nousevista alueista. Kukin arviointialue ”pilkkottiin” pienemmiksi osiksi, indikaattoreiksi, joita apukysymysten avulla voidaan tarkemmin kuvata ja arvioida. Lopputulos on liitteissä ”Lomake numeraalista itsearviointia varten” ja ”Pohja sanallista itsearviointia varten”.

Avainhanke III on vertaisarviointikäytännön pilotointia ja harjoittelua liittyen kansanopistolle ominaisiin asioihin. Niinpä niin arviointialueet kuin indikaattorit ja apukysymyksetkin ovat vielä ehkä vähän kömpelöitä ”hiomattomia timantteja”. Me Avainopistoissa kokeilemme niiden soveltuvuutta, toimivuutta ja mielekkyyttä kansanopistomaailmaan. Kaikki kokemukset, kommentit ja palaute on tervetullutta.

Vertaisarviointiin mukaan lähteville Avainopistoille lähetetään myöhemmin kesällä kansiot välilehtineen, joihin kukin opisto voi koota oman itsearviointinsa. Avainhanke III:n rahoista maksetaan kunkin vertaisarviointiryhmän matka-, majoitus- ja ruokailukulut. Käytetty työaika on opistoilla kirjattava ylös ja vyörytettävä kunkin kirjaapidossa hankkeen kustannuspaikkaan (tai muuten selkeästi koottava Sirkalle annettavaksi hankkeen loppuraporttia varten). Prosessiin voi uppoutua ja käyttää määrättömästi aikaa, mutta sen voi kohtuullisesti toteuttaa myös parin päivän etukäteistyöskentelyllä, 2 pv:n vertaisarviointikäynnillä ja palautteen kirjoittamiseen päivän kirjoitustyöllä.

Vertaisarviointiprosessin kulku:

1. Kukin opisto kokoaa itsearviointikansioon oman sanallisen ja numeraalisen arvioinnin kaikista arviointialueista tai yhdessä vertaisarviointiparinsa kanssa sovituista arviointialueista.
2. Itse valitun vertaisarviointiparin kanssa sovitaan aikataulusta. Materiaali lähetetään vertaisarviointia suorittavalle opistolle hyvissä ajoin (2vkoa-1kk) ennen sovittua vertaisarviointikäyntiä. Itsearviointi olisi hyvä tehdä elo-syyskuussa ja vertaisarvioinnit syys-lokakuussa.
3. Toisesta opistosta tulee 1,5-2 pväksi em. materiaaliin ennalta perehtynyt 3-4 henkilön ryhmä haastattelemaan opiston työntekijöitä, johtoa, entisiä ja nykyisiä opiskelijoita, yhteistyökumppaneita yms. (3-5 henkilöä kussakin ryhmässä, n.1h/ryhmä). Vastaanottava opisto kutsuu haastateltavat paikalle ja rakentaa päivän aikataulun ja ohjelman. Vertaisarviointia tekevä ryhmä sopii keskinäisestä työnjaosta: kuka on kulloinkin haastattelija, kuka kirjuri, kuka tarkkailija. Haastatteluissa pyritään saamaan tarkempi kuva erityisesti asioista, jotka itsearviointimateriaalissa on arvioitu heikosti toteutuviksi tai joista ei kerrota riittävästi jne. Itsearviointikansioon on koottu opistolla oleva käsitys asioiden tilasta, haastatteluissa syvennetään asiaa ja pyritään saamaan kuva, miten ko.asiat arjessa näyttäytyvät eri ryhmille.
4. Haastattelujen jälkeen vertaisarviointiryhmä esittää seuraavana päivänä opiston henkilökunnalle, opiskelijoille yms. opiston itsensä koolle kutsumalle joukolle pikapalautteen (n.15-20 min). Tässä kerrotaan tärkeimmät itsearviointimateriaalin ja haastattelujen pohjalta esille tulleet havainnot.
5. Viimeistään 2 vkoa haastattelujen jälkeen vertaisarviointiryhmä lähettää arvioinnin kohteena olleelle opistolle kirjallisen palautteen. Tässä käydään läpi kaikki arviointialueet indikaattoreineen: nostetaan esiin vahvuuksia ja kehittämisen kohteita sekä annetaan kehittämisideoita.
6. Kukin arvioinnissa mukana ollut opisto tekee tekemänsä itsearviointin ja suoritettun vertaisarviointin pohjalta kehittämissuunnitelman itselleen. Ko.kehittämissuunnitelmat esitetään ja niistä keskustellaan hankkeen loppuseminaarissa marraskuussa 2013.

Liite 6: Lomake itsearviointia varten

Arviointialue 1: Henkilökunnan osaaminen ja asenne

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiston opetus- ja muun henkilöstön koulutustaso ja osaaminen (oman ammattialan osaaminen, pedagoginen pätevyys, työkokemus)		
henkilöstön osaamisen seuranta, ylläpito ja kehittäminen		
henkilöstöryhmien sisäinen yhteistyö, sen muodot ja luonne		
henkilöstöryhmien välinen yhteistyö, sen muodot ja luonne		
henkilökunnan yhteiset, vapaamuotoiset tapaamiset, niiden muoto ja luonne		

Arviointialue 2: Opiston taustan ja historian tuntemus

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiston arvot, visio ja strategia (mitä ovat, miten määritetty, missä ilmaistu)		
henkilöstön tietoisuus opiston arvoista, visiosta ja strategiasta		
henkilöstön osallisuus em:n määrittämiseen, päivittämiseen		
arvojen, vision ja strategian näkyminen opiston arjessa		
henkilöstön tuntemus kansanopistoliikkeen ja oman kansanopiston taustasta ja historiasta		

Arviointialue 3: Kristillisuus, evankelisuus

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
kristillisen arvopohjan ja ihmiskäsityksen näkyminen opistolle määritellyissä arvoissa		
opiston historiaan pohjautuva n kristillisen arvopohjan näkyminen opiston arjessa		
opiston opiskelijoiden/henkilökunnan suhtautuminen kristillisen arvopohjansa ilmaisevaan opiskelijaan ja/tai henkilökunnan jäseneen		
opiston opiskelijoiden/henkilökunnan suhtautuminen muihin uskontokuntiin kuuluviin ja uskontokuntiin kuulumattomiin opiskelijoihin / henkilökunnan jäseniin		

Arviointialue 4: Opintojen kustannukset

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiskelutarjonnan ja siihen liittyvien kulujen rahoittaminen opiston kannalta		
opiskelijalle opiskelusta syntyvät kustannukset		
opintojen kustannuksista ja niihin saatavista mahdollisista tuista tiedottaminen rekrytoinnissa / opiskelijoille		
kustannuksien ja mahdollisten tukien huomioiminen koulutuksia suunniteltaessa		
koulutusten hinnoittelu		

Arviointialue 5: Opetusjärjestelyt ja oppiminen

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opisto oppimisympäristönä: fyysiset tekijät		
opisto oppimisympäristönä: psykkiset tekijät		
opisto oppimisympäristönä: sosiaaliset tekijät		
opistossa käytettävät ja suosittavat opetusmenetelmät ja opetusjärjestelyt		
oppimisen varmistaminen ja arviointi		
oppimisen tukitoimet, tuen tarpeiden tunnistaminen, niihin vastaaminen		

Arviointialue 6: Erityisasema koulutusjärjestelmässä

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiston opetustoiminnan rakenne: vapaan sivistystyön linjat ja kurssit, ammatillinen perus-, lisä- ja täydennyskoulutus, perusopetus, lukio-opetus, nivelvaiheeseen liittyvä opetus, työvoimapoliittinen koulutus (kurssit / yksittäiset opiskelijapaikat), muu mikä?		
opiston opetustoiminta jakautuminen ja kohdistuminen eri ikäluokkiin		
valintaprosessi ja -kriteerit eri koulutuksiin		
opiskelijarekrytointi, markkinointikanavat ja -keinot		
aliedustettujen ryhmien huomioiminen rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa		
erilaisten oppijoiden huomioiminen rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa		
syrjäytymisen ehkäisy rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa		

Arviointialue 7: Henkilökohtaistaminen

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, sen seuranta ja päivitys ja huomioon ottaminen opintojen järjestämisessä ja toteutuksessa		
opiskelijan aiemman osaamisen huomioiminen opinnoissa		
opiskelijan mahdollisuudet vaikuttaa oman opiskelunsa etenemistähtiin		
opiskelijoiden oppimistapojen erojen huomioon ottaminen		
yksittäisten opiskelijoiden oppimisen varmistaminen		

Arviointialue 8: Koulutus- ja muut palvelut

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiston koulutus- ja muut tuotteet ja palvelut		
tarjonnan suhde opiston ylläpito- ja järjestämisluvassa ilmaistuun toimintaan		
tarjonnan suhde opiston arvoihin, visioon ja strategiaan		
tarjonnan suhde valtakunnalliseen, alueelliseen ja paikalliseen tarpeeseen		
tiedon saaminen valtakunnallisista, alueellisista ja paikallisista tarpeista, niihin vastaaminen		

Arviointialue 9: Vuorovaikutus ja ilmapiiri

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiston ilmapiirin mittaust, sen muodot ja useus		
henkilökunnan jäsenten ja/tai opiskelijoiden keskinäinen ja välinen vuorovaikutus, sen muodot ja luonne		
opiskelijoiden mahdollisuus tavoittaa toisiaan		
henkilökunnan jäsenten mahdollisuus tavoittaa toisiaan		
opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa toisiaan		
opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa rehtoria		
opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa opiston johtoa		
opiskelijoiden mahdollisuus hoitaa opiskeluunsa liittyviä asioita opetustuntien ulkopuolella		

Arviointialue 10: Opiston ja opiskelijaryhmien koko

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
päätoimisen henkilökunnan määrä		
opiskelijoiden määrä		
opiskeluryhmien koko		
opiskelijan mahdollisuudet tuntea omansa ja muiden opetusryhmien/koulutusten opiskelijat		
opiskelijoiden mahdollisuudet tuntea opiston päätoimiset työntekijät (opettajat ja muu henkilökunta)?		
opiston työntekijöiden (opettajien ja muun henkilökunnan) mahdollisuudet tuntea opiskelijat?		
opiskelijoiden, opiskelijaryhmien ja opiston työntekijöiden keskinäisen vuorovaikutuksen huomioiminen ja edistäminen		

Arviointialue 11: Internaatti ja muut tukipalvelut

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiston asuntola- ja majoituspaikkojen määrä, määrä suhteessa opiskelijamäärään		
asuntoloiden/huoneiden kunto ja varustelutaso		
opiskelijan asumispaikan määräytymisen prosessi ja työnjako		
asuntolasäännöt ja -valvonta, näistä tiedottaminen ja näiden toteutus käytännössä		
opiskelijan asuntola-asumisen tukeminen, sen muodot ja käytännön toteutus		
teknisen ja muu opiskelijan tarvitseman avun saaminen asuntolaan eri vrk-aikoina		
asuntolassa asuvien tutustuminen ja sosiaalinen kanssakäyminen ja sen edistäminen		
opiskelijoille/henkilökunnalle/vierailijoille tarjolla olevat ruokapalvelut		
opiskelijoiden ja muiden asiakkaiden viihtyvyyden ja tyytyväisyyden mittaaminen ja tulosten hyödyntäminen		

Arviointialue 12: Yhdessä tekeminen ja toimiminen

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiskelijoiden ryhmäytyminen ja yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen		
opiskelijaryhmien yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen		
henkilökunnan jäsenten ryhmäytyminen ja yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen		
opiskelijoiden ja henkilökunnan yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen		
koulukiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen ehkäisy		
työpaikkakiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen ehkäisy		

Arviointialue 13: Erilaisuus

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
erilaisuuteen ja erilaisiin ihmisiin suhtautuminen opistolla		
opiskelijoiden erilaisuuden (ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen opetus- ja oppimisjärjestelyissä		
muiden asiakkaiden erilaisuuden (ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen opistolla		
henkilökunnan jäsenten erilaisuuden (ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen työyhteisössä		

Arviointialue 14: Yhteistyö ja verkostoituminen

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
opiston lähimmät yhteistyökumppanit ja verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen käytännön toiminnassa		
johdon lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä		
opettajakunnan lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä		
muiden henkilöstöryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä		
opiskelijaryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opiskelussa ja/tai vapaa-ajan toiminnassa		

Arviointialue 15: Tapa toimia, toimintakulttuuri

Indikaattorit	arvio 1-3 (1 ei toteudu toivotulla tavalla, 2 toteutuu osin, 3 toteutuu toivotulla tavalla)	lyhyt perustelu
Vakiintunut tapa toimia opiskelijoiden, muiden asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden, toimintaympäristön ja henkilöstön kanssa		
Em. tavan kehittäminen		
Em. tavan hyödyntäminen markkinoinnissa ja rekrytoinnissa		

Liite 7: Pohja sanallista itsearviointia varten

Itsearviointi

Lähetetään hyvissä ajoin etukäteen vertaisarviointikäynnille tulevalle vertaisarvioijaryhmälle

Itsearviointi on hyvä tehdä tiimityönä. Silloin siitä saa objektiivisemmän kuin yksin tehtäessä.

Kuvatkaa sanallisessa muodossa arviointialueeseen liittyvien indikaattorien tilaa opistollasi. Älkää kertoko miten haluaisitte asian olevan, vaan miten asiat nyt mielestänne ovat. Voitte käsitellä asiaa ja aihetta laajemminkin kuin annettuihin apukysymyksiin vastaamalla.

Kootkaa tekstit kansioon, jossa kullekin arviointialueelle on oma välilehtensä. Liittäkää arviointialueeseen liittyvien indikaattorien tilasta kertovat asiakirjat numeroituina liitteinä kansion loppuun. Viitatkaa kunkin arviointialueen tekstissä siitä kertoviin liitteisiin.

Huom. Yhteisöllisyyteen selkeimmin liittyvät arviointialueet ovat listan loppupuolella. Opistot voivat sopia vertaisarviointiparinsa kanssa, jos haluavat keskittyä vain joihinkin tiettyihin arviointialueisiin.

Arviointialue 1: Henkilökunnan osaaminen ja asenne

Indikaattorit:

opiston opetus- ja muun henkilöstön koulutustaso ja osaaminen (oman ammattialan osaaminen, pedagoginen pätevyys, työkokemus)

- Millainen ammatillinen ja pedagoginen koulutus henkilöstöllänne on? Millainen työkokemus kansanopistotyössä ja muualla? Millaista jatko- ja täydennyskoulutusta heillä on? jne

henkilöstön osaamisen seuranta, ylläpito ja kehittäminen

- Millä tavoin ja kuinka usein henkilöstön osaamista seurataan? Mitä keinoja käytetään sen ylläpitoon ja kehittämiseen? Mihin osaamisen kehittämisessä keskitytään? Miten se jakautuu hlöstössä? jne

henkilöstöryhmien sisäinen yhteistyö, sen muodot ja luonne

- Millaista yhteistyö henkilöstöryhmien sisällä on? Millaisia keinoja siihen käytetään? Miten jatkuvaa, säännöllistä ja suunniteltua se on? Millaisiin asioihin se keskittyy? jne

henkilöstöryhmien välinen yhteistyö, sen muodot ja luonne

- Millaista yhteistyö eri henkilöstöryhmien välillä on? Millaisia keinoja siihen käytetään? Miten jatkuvaa, säännöllistä ja suunniteltua se on? Millaisiin asioihin se keskittyy? jne

henkilökunnan yhteiset, vapaamuotoiset tapaamiset, niiden muoto ja luonne

- Millaisia vapaamuotoisia tapaamisia ja kohtaamisia henkilökunnan kesken on? (ei siis suoraanisesti työtehtäviin liittyviä). Millaisia keinoja siihen käytetään? Miten jatkuvaa, säännöllistä ja suunniteltua se on? Millaisiin asioihin se keskittyy? Miten ne jakautuvat henkilöstöryhmien ja henkilöiden välillä? jne

Arviointialue 2: Opiston taustan ja historian tuntemus

Indikaattorit:

opiston arvot, visio ja strategia

- Mitä ne ovat? Miten ne on määritetty? Missä ja miten ne on ilmaistu? Miten niiden muokkaaminen ja päivittäminen tapahtuu? jne

henkilöstön tietoisuus opiston arvoista, visiosta ja strategiasta

- Miten hyvin henkilöstö on perillä näistä? Entä opiston hallinto? Miten se varmistetaan? jne

henkilöstön osallisuus em:n määrittämiseen, päivittämiseen

- Mikä on henkilöstön rooli näiden määrittämisessä ja päivittämisessä? Miten tässä toimitaan? jne

arvojen, vision ja strategian näkyminen opiston arjessa

- Miten opiston arvot, visiot ja strategia näkyy arjessa työntekijöille, opiskelijoille, hallinnolle ja yhteistyökumppaneille? Entä opiston markkinoinnissa ja rekrytoinnissa? jne

henkilöstön tuntemus kansanopistoliikkeen ja oman kansanopiston taustasta ja historiasta

- Miten hyvin henkilöstö tuntee tätä? Entä hallinto, opiskelijat ja yhteistyökumppanit? Pyritäänkö tuntemusta vahvistamaan? Miten? jne

Arviointialue 3: Kristillisuus, evankelisuus

Indikaattorit:

kristillisen arvopohjan ja ihmiskäsityksen näkyminen opistolle määritellyissä arvoissa

- Millainen arvopohja ja ihmiskäsitys tulee esille opistolle määritellyissä arvoissa? Miten selkeästi se on ilmaistu? jne

opiston historiaan pohjautuvan kristillisen arvopohjan näkyminen opiston arjessa

- Miten em. arvopohja näkyy opiston arjessa? Millä tavoin sitä pyritään pitämään esillä? Pyritäänkö? jne

opiston opiskelijoiden/henkilökunnan suhtautuminen kristillisen arvopohjansa ilmaisevaan opiskelijaan ja/tai henkilökunnan jäseniin

- Miten henkilöstö ja toiset opiskelijat suhtautuvat kristillisen arvopohjansa ilmaisevaan opiskelijaan ja/tai työntekijään? Miten ja millaisissa asioissa ja tilanteissa se näkyy? jne

opiston opiskelijoiden/henkilökunnan suhtautuminen muihin uskontokuntiin kuuluviin ja uskontokuntiin kuulumattomiin opiskelijoihin / henkilökunnan jäseniin

- Voiko opistolla olla tällainen henkilö työssä tai opiskelemassa? Miten henkilöstö ja toiset opiskelijat suhtautuvat näihin opiskelijoihin ja työntekijöihin? Miten ja millaisissa asioissa ja tilanteissa se näkyy? jne

Arviointialue 4: Opintojen kustannukset

Indikaattorit:

opiskelutarjonnan ja siihen liittyvien kulujen rahoittaminen opiston kannalta

- Mistä ja miten opisto kattaa eri opiskeluryhmien kulut? Millainen on valtionavustuksen, valtionosuuden, erillisrahoitusten opiskelijamaksujen ym. osuus rahoituksessa? jne

opiskelijalle opiskelusta syntyvät kustannukset

- Miten opiskelijat rahoittavat opiskelukustannuksensa? Mikä siinä on ”oman rahan”, opintosetelien, omaehtoisen opiskelun tuen, opintotuen yms. osuus? jne

opintojen kustannuksista ja niihin saatavista mahdollisista tuista tiedottaminen rekrytoinnissa / opiskelijoille

- Miten eri rahoitusmahdollisuuksista tiedotetaan kiinnostuneille, hakijoille, opiskelijoille? Kuka/ketkä siitä vastaavat? jne

kustannuksien ja mahdollisten tukien huomioiminen koulutuksia suunniteltaessa

- Miten em. asioita huomioidaan koulutusten sisältöä, rakennetta, pituutta, ajankohtaa yms. suunniteltaessa? jne

koulutusten hinnoittelu

- Miten eri koulutukset hinnoitellaan? Miten hinnoittelussa otetaan em.asiat huomioon? Kuka hinnoittelusta vastaa? jne

Arviointialue 5: Opetusjärjestelyt ja oppiminen

Indikaattorit:

opisto oppimis- ja opetusympäristönä: fyysiset tekijät

- Millaiset fyysiset puitteet (luokatilat, työvälineet jne) opistolla on oppimiseen ja opettamiseen? Miten niitä arvioidaan, varmistetaan ja kehitetään? jne

opisto oppimis- ja opetusympäristönä: psyykkiset tekijät

- Millaiset psyykkiset puitteet opistolla on oppimiseen ja opettamiseen? Miten niitä arvioidaan, varmistetaan ja kehitetään? jne

opisto oppimis- ja opetusympäristönä: sosiaaliset tekijät

- Millaiset sosiaaliset puitteet (vuorovaikutukseen, ryhmiin liittyviä) opistolla on oppimiseen ja opettamiseen? Miten niitä arvioidaan, varmistetaan ja kehitetään? jne

opistossa käytettävät ja suosittavat opetusmenetelmät ja opetusjärjestelyt

- Millaisia opetusmenetelmiä ja opetusjärjestelyjä opistolla käytetään? Kuka niistä päättää? Käytetäänkö joitain enemmän kuin toisia? Mitä, miten ja miksi? jne

oppimisen varmistaminen ja arviointi

- Miten oppimisen tuloksia seurataan? Miten varmistetaan, että oppimista tapahtuu? Millä keinoin ja miten usein oppimista arvioidaan opiskelun kuluessa ja sen päättyessä? Kuka näistä vastaa? jne

oppimisen tukitoimet, tuen tarpeiden tunnistaminen, niihin vastaaminen

- Miten tuen tarpeita oppimisessa tunnistetaan? Miten tarpeisiin pyritään vastaamaan? Millaisia tukitoimia käytetään? Kuka näistä vastaa? jne

Arviointialue 6: Erityisasema koulutusjärjestelmässä

Indikaattorit:

opiston opetustoiminnan rakenne: vapaan sivistystyön linjat ja kurssit, ammatillinen perus-, lisä- ja täydennyskoulutus, perusopetus, lukio-opetus, niveltäyttyminen liittyvä opetus, työvoimapoliittinen koulutus (kurssit / yksittäiset opiskelijapaikat), muu mikä?

- Millaista koulutusta ja opetustoimintaa opistollanne on? Millaisiin ryhmiin/koulutuksiin se jakautuu rahoitusmuotojen tai muiden tärkeiksi katsomienne tekijöiden mukaan? Mikä on näiden osuus koko koulutustoiminnassanne? Mitä hyvää ja mitä huonoa tilanteessa opiston kannalta on? jne

opiston opetustoiminta jakautuminen ja kohdistuminen eri ikäluokkiin

- Mikä on opiskelijoiden ikäjakauma opistolla ja eri koulutuksissa? jne

valintaprosessi ja –kriteerit eri koulutuksiin

- Miten, milloin ja millä perusteella opiskelijat valitaan eri koulutuksiin? Kuka tästä vastaa? Ketkä muut osallistuvat valintaprosessiin, miten? jne

opiskelijarekrytointi, markkinointikanavat ja –keinot

- Miten, missä ja milloin opiston toimintaa markkinoidaan? Kuka siitä vastaa? Ketkä muut osallistuvat siihen, miten? jne

aliedustettujen ryhmien huomioiminen rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa

- Huomioidaanko aliedustettuja ryhmiä rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa? Mitä ryhmiä? Miksi? Miten? jne

erilaisten oppijoiden huomioiminen rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa

- Huomioidaanko erilaisia oppijoita rekrytoinnissa/ opiskelijavalinnassa? Miksi? Miten? jne

syrytymisen ehkäisy rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa

- Miten syrytymisen ehkäisy huomioidaan rekrytoinnissa / opiskelijavalinnassa? jne

Arviointialue 7: Henkilökohtaistaminen

Indikaattorit:

henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, sen seuranta ja päivitys ja huomioon ottaminen opintojen järjestämisessä ja toteutuksessa

- Käytetäänkö opistolla henkilökohtaisia opiskelusuunnitelmia? Keiden kanssa? Miten sitä seurataan ja päivitetään? Kuka siitä vastaa? Miten se näkyy käytännössä? jne

opiskelijan aiemman osaamisen huomioiminen opinnoissa

- Miten tämä huomioidaan opinnoissa? Miksi? Miten aiemmista opinnoista saadaan tietoa? Kuka prosessista vastaa? jne

opiskelijan mahdollisuudet vaikuttaa oman opiskelunsa etenemistähtiin

- Voiko opiskelija vaikuttaa tähän? Miten? jne

opiskelijoiden oppimistapojen erojen huomioon ottaminen

- Otetaanko oppimistapojen eroja huomioon? Miten? Kuka siitä vastaa? jne

yksittäisten opiskelijoiden oppimisen varmistaminen

- miten tämä tehdään? kuka siitä vastaa? jne

Arviointialue 8: Koulutus- ja muut palvelut

Indikaattorit:

opiston koulutus- ja muut tuotteet ja palvelut

- Millaisia tuotteita ja palveluita opisto tarjoaa ja siltä hankitaan? Mikä on muiden tuotteiden ja palvelujen suhde koulutustoimintaan taloudellisesti / työmäärällisesti / toiminnallisesti? Miksi? jne

tarjonnan suhde opiston ylläpito- ja järjestämisluvassa ilmaistuun toimintaan

- Mikä on ylläpito- ja järjestämisluvan mukaisen toiminnan tarjonnan ja toteutuksen suhde opiston tarjoamaan ja toteuttamaan muuhun toimintaan taloudellisesti / työmäärällisesti / toiminnallisesti? Miksi? jne

tarjonnan suhde opiston arvoihin, visioon ja strategiaan

- Miten tarjotut tuotteet ”istuvat” opiston arvoihin, visioon ja strategiaan? Miksi? jne

tarjonnan suhde valtakunnalliseen, alueelliseen ja paikalliseen tarpeeseen

- Mikä on koulutus- ja muiden tuotteiden ja palvelujen suhde tarpeeseen valtakunnallisesti / alueellisesti / paikallisesti? Miksi? jne

tiedon saaminen valtakunnallisista, alueellisista ja paikallisista tarpeista, niihin vastaaminen

- Mistä ja miten opisto saa tietoa tarpeista? Miten niihin halutaan ja voidaan vastata? Miksi? jne

Arviointialue 9: Vuorovaikutus ja ilmapiiri

Indikaattorit:

opiston ilmapiirin mittaaminen, sen muodot ja useus

- Mistä saadaan tietoa opiston ilmapiiristä? Miten, milloin opiston ilmapiiriä mitataan? Kuka siitä vastaa? jne

henkilökunnan jäsenten ja/tai opiskelijoiden keskinäinen ja välinen vuorovaikutus, sen muodot ja luonne

- Mistä saadaan tietoa tästä? Millaista em.vuorovaikutus on? jne

opiskelijoiden mahdollisuus tavoittaa toisiaan

- Miten, millaisin keinoin ja milloin opiskelijat tavoittavat ja tapaavat toisiaan? jne

henkilökunnan jäsenten mahdollisuus tavoittaa toisiaan

- Miten, millaisin keinoin ja milloin henkilökunnan jäsenet tavoittavat ja tapaavat toisiaan? jne

opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa toisiaan

- Miten, millaisin keinoin ja milloin opiskelijat tavoittavat ja tapaavat henkilökuntaa ja toisinpäin? jne

opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa rehtoria

- Miten, millaisin keinoin ja milloin opiskelijat tavoittavat ja tapaavat rehtoria? Miten, millaisin keinoin ja milloin henkilökunta tavoittaa ja tapaa rehtoria? jne

opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa opiston johtoa

- Miten, millaisin keinoin ja milloin opiskelijat tavoittavat ja tapaavat johtoa? Miten, millaisin keinoin ja milloin henkilökunta tavoittaa ja tapaa opiston johtoa? jne

opiskelijoiden mahdollisuus hoitaa opiskeluunsa liittyviä asioita opetustuntien ulkopuolella

- Miten ja millaisin keinoin opiskelijat voivat hoitaa opiskeluasioita opetustuntien ulkopuolella? jne

Arviointialue 10: Opiston ja opiskelijaryhmien koko

Indikaattorit:

päätoimisen henkilökunnan määrä

- Mikä on opiston päätoimisen henkilökunnan määrä? Miten se jakautuu ammattiryhmittäin tai tehtävittäin? Miten se vaihtelee vuoden mittaan? jne

opiskelijoiden määrä

- Mikä on opiskelijoiden määrä vuoden mittaan ja eri opiskelijaryhmissä? jne

opiskeluryhmien koko

- Minkäkokoisia opiskelijaryhmät ovat? Minkäkokoisia opetusryhmät ovat? Yhdistetäänkö tai jaetaan opiskelijaryhmiä opetustilanteissa? Miksi? jne

opiskelijan mahdollisuudet tuntea omansa ja muiden opetusryhmien/koulutusten opiskelijat

- Millaiset mahdollisuudet opiskelijoilla tähän? Pyritäänkö tätä edistämään? Miksi? Jos, niin millaisia keinoja käytetään? jne

opiskelijoiden mahdollisuudet tuntea opiston päätoimiset työntekijät (opettajat ja muu henkilökunta)?

- Millaiset mahdollisuudet opiskelijoilla tähän? Pyritäänkö tätä edistämään? Miksi? Jos, niin millaisia keinoja käytetään? jne

opiston työntekijöiden (opettajien ja muun henkilökunnan) mahdollisuudet tuntea opiskelijat?

- Millaiset mahdollisuudet tähän on? Pyritäänkö tätä edistämään? Miksi? Jos, niin millaisia keinoja käytetään? jne

opiskelijoiden, opiskelijaryhmien ja opiston työntekijöiden keskinäisen vuorovaikutuksen huomioiminen ja edistäminen

- Millaiset mahdollisuudet tähän on? Pyritäänkö tätä edistämään? Miksi? Jos, niin millaisia keinoja käytetään? jne

Arviointialue 11: Internaatti ja muut tukipalvelut

Indikaattorit:

opiston asuntola- ja majoituspaikkojen määrä, määrä suhteessa opiskelijamäärään

- Minkä verran ja minkälaisia asuntola- ja majoituspaikkoja opistolla on? Mikä on internaattiopiskelijoiden osuus opiskelijamäärästä eri koulutuksissa? jne

asuntoloiden/huoneiden kunto ja varustelutaso

- Milloin asuntolat ja huoneet on rakennettu, peruskorjattu, kunnostettu? Millaisessa kunnossa huoneet nyt ovat? Millainen varustelutaso huoneissa ja asuntoloissa on? jne

opiskelijan asumispaikan määräytymisen prosessi ja työnjako

- Miten opiskelijan asumispaikka opistolla määräytyy? Mikä siihen vaikuttaa? Kuka siitä vastaa? Millaiset ovat opiskelijan omat mahdollisuudet vaikuttaa? jne

asuntolasäännöt ja -valvonta, näistä tiedottaminen ja näiden toteutus käytännössä

- Millaiset asuntolasäännöt opistolla on? Miten, missä ja milloin ne tehty? Miten niitä päivitetään? Miten säännöistä tiedotetaan opiskelijoille? Entä henkilöstölle? Miten sääntöjen noudattamista valvotaan? Mitä niiden rikkomisesta seuraa? Kuka tästä vastaa? jne

opiskelijan asuntola-asumisen tukeminen, sen muodot ja käytännön toteutus

- Millaista tukea asuntolassa asuville opiskelijoille tarjotaan? Millaisissa tilanteissa? Kuka siitä vastaa? jne

teknisen ja muu opiskelijan tarvitseman avun saaminen asuntolaan eri vrk-aikoina

- Mistä, miten pian ja millä tavoin opiskelijat saavat halutessaan apua vuorokauden eri aikoina? jne

asuntolassa asuvien tutustuminen, sosiaalinen kanssakäyminen ja sen edistäminen

- Millaista asuntolassa asuvien yhdessäolo on? Miten uudet asukkaat tutustuvat toisiinsa? Järjestääkö opisto jotain erityistä tämän edistämiseksi? jne

opiskelijoille/henkilökunnalle/vierailijoille tarjolla olevat ruokapalvelut

- Millaisia ruokapalveluja opistolla on tarjolla pitkien linjojen ja lyhytkurssien opiskelijoille? Entä henkilökunnan jäsenille? Entä vieraileville tuntiopettajille ja luennoitsijoille? Opistolla muuten majoittuville tai vain vieraileville? Sovitaanko niistä etukäteen vai onko jotain yleensä aina tarjolla? Miten hinta määräytyy? jne

opiskelijoiden ja muiden asiakkaiden viihtyvyyden ja tyytyväisyyden mittaus ja tulosten hyödyntäminen

- Miten asiakkaiden viihtyvyydestä ja tyytyväisyydestä saadaan tietoa? Mitataanko näitä säännöllisesti? Miten? Millä tavoin saatua tietoa hyödynnetään? Kuka tästä vastaa? jne

Arviointialue 12: Yhdessä tekeminen ja toimiminen

Indikaattorit:

opiskelijoiden ryhmäytyminen ja yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen

- Millaista on opiskelijoiden välinen yhteistyö ja yhdessä toimiminen opetuksessa/opiskelussa ja yleensä opistoelämässä? Pyritäänkö siihen tietoisesti vai onko se satunnaista? Millaista keinoja käytetään opiskelijoiden ryhmäyttämiseen opintojen alussa ja opintojen kuluessa? Kuka tästä vastaa? jne

opiskelijaryhmien yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen

- Millaista on eri opiskelijaryhmien välinen yhteistyö ja yhdessä toimiminen? Pyritäänkö siihen tietoisesti? Miten ja millä keinoin? Kuka tästä vastaa? jne

henkilökunnan jäsenten ryhmäytyminen ja yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen

- Millaista henkilökunnan jäsenten välinen yhteistyö ja yhdessä toimiminen on? Pyritäänkö siihen tietoisesti? Miten ja millä keinoin? Kuka tästä vastaa? jne

opiskelijoiden ja henkilökunnan yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen

- Millaista on opiskelijoiden ja henkilökunnan jäsenten välinen yhteistyö ja yhdessä toimiminen? Pyritäänkö siihen tietoisesti? Miten ja millä keinoin? Kuka tästä vastaa? jne

koulukiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen ehkäisy

- Mitä keinoja käytetään koulukiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen huomaamiseksi ja ehkäisemiseksi? Kuka siitä vastaa? Minkälaisia koulukiusaamista ja ryhmästä syrjäytymistä opistolla esiintyy ja minkä verran? jne

työpaikkakiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen ehkäisy

- Mitä keinoja käytetään työpaikkakiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen huomaamiseksi ja ehkäisemiseksi? Kuka siitä vastaa? Minkälaisia työpaikkakiusaamista ja ryhmästä syrjäytymistä opistolla esiintyy ja minkä verran? jne

Arviointialue 13: Erilaisuus

Indikaattorit:

erilaisuuteen ja erilaisiin ihmisiin suhtautuminen opistolla

- Miten erilaisuus ja erilaiset ihmiset on otettu huomioon opiston toimintaa säätelevissä asiakirjoissa, koulutusten opetussuunnitelmissa? Miten se näkyy opiston arjessa? jne

opiskelijoiden erilaisuuden (ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen opetus- ja oppimisjärjestelyissä

- Miten opetussuunnitelmissa, kurssiohjelmissa ja opetusjärjestelyissä on huomioitu eri tavoin erilaiset opiskelijat? Millaista erilaisuutta kannustetaan ja tuetaan, siedetään tai vältellään? Missä menee opistolla hyväksytyn erilaisuuden raja? jne

muiden asiakkaiden erilaisuuden (Ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen opistolla

- Miten opistolla on huomioitu eri tavoin erilaiset asiakkaat? Missä menee opistolla hyväksytyn erilaisuuden raja? Millaista erilaisuutta kannustetaan ja tuetaan, siedetään tai vältellään? jne

henkilökunnan jäsenten erilaisuuden (Ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen työyhteisössä

- Miten opistolla on huomioitu eri tavoin erilaiset henkilökunnan jäsenet? Millaista erilaisuutta kannustetaan ja tuetaan, siedetään tai vältellään? Millainen erilaisuus on este työntekijänä toimimiselle? Missä menee opistolla hyväksytyn erilaisuuden raja? jne

Arviointialue 14: Yhteistyö ja verkostoituminen

Indikaattorit:

opiston lähimmät yhteistyökumppanit ja verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen käytännön toiminnassa

- Luetelkaa lähimmät yhteistyökumppanit ja verkostot. Millaista yhteistyö näiden kanssa on? Miten se näkyy käytännön toiminnassa ja opiston arjessa? Miten se on syntynyt? Miten sitä pidetään yllä ja kehitetään? Kuka vastaa yhteistyöstä? jne

johdon lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä

- Luetelkaa johdon lähimmät yhteistyökumppanit ja verkostot. Millaista yhteistyö näiden kanssa on? Miten se näkyy käytännön toiminnassa ja opiston arjessa? Miten se on syntynyt? Miten sitä pidetään yllä ja kehitetään? Kuka vastaa yhteistyöstä? jne

opettajakunnan lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä

- Luetelkaa opettajakunnan lähimmät yhteistyökumppanit ja verkostot. Millaista yhteistyö näiden kanssa on? Miten se näkyy käytännön toiminnassa ja opiston arjessa? Miten se on syntynyt? Miten sitä pidetään yllä ja kehitetään? Kuka vastaa yhteistyöstä? jne

muiden henkilöstöryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä

- Luetelkaa muiden henkilöstöryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja verkostot. Millaista yhteistyö näiden kanssa on? Miten se näkyy käytännön toiminnassa ja opiston arjessa? Miten se on syntynyt? Miten sitä pidetään yllä ja kehitetään? Kuka vastaa yhteistyöstä? jne

opiskelijaryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opiskelussa ja/tai vapaa-ajan toiminnassa

- Luetelkaa opiskelijaryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja verkostot. Millaista yhteistyö näiden kanssa on? Miten se näkyy käytännön toiminnassa ja opiston arjessa? Miten se on syntynyt? Miten sitä pidetään yllä ja kehitetään? Kuka vastaa yhteistyöstä? jne

Arviointialue 15: Tapa toimia, toimintakulttuuri

Indikaattorit:

Vakiintunut tapa toimia opiskelijoiden, muiden asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden, toimintaympäristön ja henkilöstön kanssa

- Kuvailemuu muutamalla lauseella opiston vakiintunutta toimintatapaa ja –kulttuuria? Millaisella motolla sitä voisi kuvata? jne

Em. tavan kehittäminen

- Onko vakiintunut tapa tyydyttävä? Miten sitä pidetään yllä, siirretään uusille toimijoille ja kehitetään? jne

Em. tavan hyödyntäminen markkinoinnissa ja rekrytoinnissa

- Hyödynnetäänkö sitä esim. markkinoinnissa ja rekrytoinnissa? Miten? Miten sitä voitaisiin hyödyntää aiempaa paremmin? jne

Liite 8: Vertaisarviointiraporttipohja

Avainhanke III	Arvioitava opisto:
Arvioijat Arvioinnin suorituspäivä ja -paikka Ennakkomateriaalit Haastatellut ryhmät	

Arviointialue 1: Henkilökunnan osaaminen ja asenne opiston opetus- ja muun henkilöstön koulutustaso ja osaaminen (oman ammattialan osaaminen, pedagoginen pätevyys, työkokemus) henkilöstön osaamisen seuranta, ylläpito ja kehittäminen henkilöstöryhmien sisäinen yhteistyö, sen muodot ja luonne henkilöstöryhmien välinen yhteistyö, sen muodot ja luonne henkilökunnan yhteiset, vapaamuotoiset tapaamiset, niiden muoto ja luonne	Tähän kuvataan havaintojen , haastattelujen ja arviointimateriaalin pohjalta arvioitava toiminta.
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.

Arviointialue 2: Opiston taustan ja historian tuntemus opiston arvot, visio ja strategia (mitä ovat, miten määritetty, missä ilmaistu) henkilöstön tietoisuus opiston arvoista, visiosta ja strategiasta henkilöstön osallisuus em:n määrittämiseen, päivittämiseen arvojen, vision ja strategian näkyminen opiston arjessa henkilöstön tuntemus kansanopistoliikkeen ja oman kansanopiston taustasta ja historiasta	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämisohdotuksia, jos niin on sovittu.
Arviointialue 3: Kristillisuus, evankelisuus kristillisen arvopohjan ja ihmiskäsityksen näkyminen opistolle määritellyissä arvoissa opiston historiaan pohjautuva n kristillisen arvopohjan näkyminen opiston arjessa opiston opiskelijoiden/henkilökunnan suhtautuminen kristillisen arvopohjansa ilmaisevaan opiskelijaan ja/tai henkilökunnan jäseniin opiston opiskelijoiden/henkilökunnan suhtautuminen muihin uskontokuntiin kuuluviin ja uskontokuntiin kuulumattomiin opiskelijoihin / henkilökunnan jäseniin	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämisohdotuksia, jos niin on sovittu.

Arviointialue 4: Opintojen kustannukset opiskelutarjonnan ja siihen liittyvien kulujen rahoittaminen opiston kannalta opiskelijalle opiskelusta syntyvät kustannukset opintojen kustannuksista ja niihin saatavista mahdollisista tuista tiedottaminen rekrytoinnissa / opiskelijoille kustannuksien ja mahdollisten tukien huomioiminen koulutuksia suunniteltaessa koulutusten hinnoittelu	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.
Arviointialue 5: Opetusjärjestelyt ja oppiminen opisto oppimisympäristönä: fyysiset tekijät opisto oppimisympäristönä: psyykkiset tekijät opisto oppimisympäristönä: sosiaaliset tekijät opistossa käytettävät ja suosittavat opetusmenetelmät ja opetusjärjestelyt oppimisen varmistaminen ja arviointi oppimisen tukitoimet, tuen tarpeiden tunnistaminen, niihin vastaaminen	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.

Arviointialue 6: Erityisasema koulutusjärjestelmässä opiston opetustoiminnan rakenne: vapaan sivistystyön linjat ja kurssit, ammatillinen perus-, lisä- ja täydennyskoulutus, perusopetus, lukio-opetus, nivelvaiheeseen liittyvä opetus, työvoimapolitiittinen koulutus (kurssit / yksittäiset opiskelijapaikat), muu mikä? opiston opetustoiminta jakautuminen ja kohdistuminen eri ikäluokkiin valintaprosessi ja –kriteerit eri koulutuksiin opiskelijarekrytointi, markkinointikanavat ja –keinot aliedustettujen ryhmien huomioiminen rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa erilaisten oppijoiden huomioiminen rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa syrjäytymisen ehkäisy rekrytoinnissa/opiskelijavalinnassa	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.
Arviointialue 7: Henkilökohtaistaminen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, sen seuranta ja päivitys ja huomioon ottaminen opintojen järjestämisessä ja toteutuksessa opiskelijan aiemman osaamisen huomioiminen opinnoissa opiskelijan mahdollisuudet vaikuttaa oman opiskelunsa etenemistähtiin opiskelijoiden oppimistapojen erojen huomioon ottaminen	

yksittäisten opiskelijoiden oppimisen varmistaminen	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämissuhteita, jos niin on sovittu.
Arviointialue 8: Koulutus- ja muut palvelut opiston koulutus- ja muut tuotteet ja palvelut tarjonnan suhde opiston ylläpito- ja järjestämisluvassa ilmaistuun toimintaan tarjonnan suhde opiston arvoihin, visioon ja strategiaan tarjonnan suhde valtakunnalliseen, alueelliseen ja paikalliseen tarpeeseen tiedon saaminen valtakunnallisista, alueellisista ja paikallisista tarpeista, niihin vastaaminen	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämissuhteita, jos niin on sovittu.
Arviointialue 9: Vuorovaikutus ja ilmapiiri opiston ilmapiirin mittaaminen, sen muodot ja useus henkilökunnan jäsenten ja/tai opiskelijoiden keskinäinen ja välinen vuorovaikutus, sen muodot ja luonne opiskelijoiden mahdollisuus tavoittaa toisiaan henkilökunnan jäsenten mahdollisuus tavoittaa toisiaan opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa toisiaan opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus	

tavoittaa rehtoria opiskelijoiden ja henkilökunnan mahdollisuus tavoittaa opiston johtoa opiskelijoiden mahdollisuus hoitaa opiskeluunsa liittyviä asioita opetustuntien ulkopuolella	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämissuhteita, jos niin on sovittu.
Arviointialue 10: Opiston ja opiskelijaryhmien koko päätoimisen henkilökunnan määrä opiskelijoiden määrä opiskeluryhmien koko opiskelijan mahdollisuudet tuntee omansa ja muiden opetusryhmien/koulutusten opiskelijat opiskelijoiden mahdollisuudet tuntee opiston päätoimiset työntekijät (opettajat ja muu henkilökunta)? opiston työntekijöiden (opettajien ja muun henkilökunnan) mahdollisuudet tuntee opiskelijat? opiskelijoiden, opiskelijaryhmien ja opiston työntekijöiden keskinäisen vuorovaikutuksen huomioiminen ja edistäminen	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämissuhteita, jos niin on sovittu.

Arviointialue 11: Internaatti ja muut tukipalvelut opiston asuntola- ja majoituspaikkojen määrä, määrä suhteessa opiskelijamäärään asuntoloiden/huoneiden kunto ja varustelutaso opiskelijan asumispaikan määräytymisen prosessi ja työnjako asuntolasäännöt ja -valvonta, näistä tiedottaminen ja näiden toteutus käytännössä opiskelijan asuntola-asumisen tukeminen, sen muodot ja käytännön toteutus teknisen ja muu opiskelijan tarvitseman avun saaminen asuntolaan eri vrk-aikoina asuntolassa asuvien tutustuminen ja sosiaalinen kanssakäyminen ja sen edistäminen opiskelijoille/henkilökunnalle/vierailijoille tarjolla olevat ruokapalvelut opiskelijoiden ja muiden asiakkaiden viihtyvyyden ja tyytyväisyyden mittaaminen ja tulosten hyödyntäminen	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämissuhteita, jos niin on sovittu.
Arviointialue 12: Yhdessä tekeminen ja toimiminen opiskelijoiden ryhmäytyminen ja yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen opiskelijaryhmien yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen henkilökunnan jäsenten ryhmäytyminen ja	

yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen opiskelijoiden ja henkilökunnan yhdessä tekeminen, sen muodot ja tukeminen koulukiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen ehkäisy työpaikkakiusaamisen ja ryhmästä syrjäytymisen ehkäisy	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.
Arviointialue 13: Erilaisuus erilaisuuteen ja erilaisiin ihmisiin suhtautuminen opistolla opiskelijoiden erilaisuuden (ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen opetus- ja oppimisjärjestelyissä muiden asiakkaiden erilaisuuden (ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen opistolla henkilökunnan jäsenten erilaisuuden (ikä, kokemustausta, kulttuuri, kieli, uskonto, sukupuoli, oppimisedellytykset, oppimisen tavat...) huomioiminen työyhteisössä	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.
Arviointialue 14: Yhteistyö ja verkostoituminen opiston lähimmät yhteistyökumppanit ja	

verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen käytännön toiminnassa johdon lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä opettajakunnan lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä muiden henkilöstöryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opistotyössä opiskelijaryhmien lähimmät yhteistyökumppanit ja –verkostot, yhteistyön muodot ja niiden näkyminen opiskelussa ja/tai vapaa-ajan toiminnassa	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.
Arviointialue 15: Tapa toimia, toimintakulttuuri Vakiintunut tapa toimia opiskelijoiden, muiden asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden, toimintaympäristön ja henkilöstön kanssa Em. tavan kehittäminen Em. tavan hyödyntäminen markkinoinnissa ja rekrytoinnissa	
Arviointi ja kehittämiskohteet	Tähän arvioidaan toiminta, vahvuudet ja kehittämiskohteet (arviointikriteereihin perustuen). Annetaan suosituksia ja kehittämis ehdotuksia, jos niin on sovittu.

Liite 9: Kuvakooste päätösseminaarista

Avainhankkeiden pätösseminaari

Matka Solvikin kansanopistoon

7.-10.12.2013

Osallistujat

- Hokkanen Sirkka, kasv.ain.op., varar., Karstulan Evankelinen Opisto
- Kirsilä Vuokko, erit.op., Kaustisen Evankelinen Opisto
- Niina Lehtimäki, yht.k.ain.op., Karkun Evankelinen Opisto
- Linden Margite, kieltenop., varar., Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland
- Poukka Risto, koulutussuunnittelija, Helsingin Evankelinen Opisto
- Rajala Anni, rehtori, Kauhajoen Evankelinen Opisto
- Sjöbacka Kristian, rehtori, Evangeliska Folkhögskolan i Svenskfinland
- Yli-Teevahainen Kati, koul.siht., Kauhajoen Evankelinen Opisto

Lauantaina 7.12.

- majoitus sitä tarvitseville Efossa, Vaasassa
- Niina, Vuokko, Risto ja Sirkka yöpyivät

Sunnuntaina 8.12.

- matka Wasalinen m/s Wasa Expressillä Uumajaan

- Puhelintaan taksikuskin kyydillä halki talvisen Västerbottenin kohti Kågea, kylää 15km pohjoiseen Skellefteåsta

- Majoittumisen jälkeen joulupäivällisille

Taideopettaja Tomas Hultman kertoi opiston historiasta

Ilta päättyi Kristianin pitämään iltahartauteen
opiston kappelissa

Maanantai 9.12.

- Tapaamisia opiston työntekijöiden kanssa:
 - Rehtori Dan Lundsten kertoi Ruotsin kansanopistoista
 - Vararehtori, erit.op. Katarina Eriksson kertoi laatutyöstä
 - Oppilaitospastori Pär-Olof Eklund opiskelijahuollosta
 - Opettajat omista kursseistaan (vrt. linjat)

Tiistai 10.12.

- Aikaisen aamupalan jälkeen taas matka puheliaan taksikuskin kyydissä satamaan
- Reippaassa tuulussa Merenkurkun yli Vaasaan ja kotiin...

Liite 10: Päätösseminaarin ohjelma

Avainhanke III:n päätösseminaari: Matka Solvikin kansanopistoon Ruotsiin
(huom.kaikki ajat paikallisia)

Lauantai 7.12.

majoitus Vaasassa sitä tarvitseville (Evangeliska Folkhögskolan i Svenskfinlad, www.efo.fi, Rantakatu 21-22, Vaasa)

Marja, Vuokko ja Sirkka yöpyvät Vaasan opistolla la-su yön, muut tulevat suoraan satamaan su klo 7.00

Sunnuntai 8.12.

varhainen aamupala asuntolassa

klo 7 kokoontuminen Vaasan satamaterminaaliin (n. 2 kilometriä Vaasan keskustasta länteen. Keskustasta on hyvä viitoitus satamaan. Koordinaatit WGS 84: Leveyspiiri: N 63° 05' 18,9", Pituuspiiri: E 21° 33' 36,11")

klo 8 m/s Wasa Express lähtee

"Kokemuksien jakoa vertaisarvioinneista"

(varautukaa kertomaan miten omassa opistossanne itse- ja vertaisarviointi sujui ja millaisia kokemuksia niistä saitte)

ryhmällemme on varattu konferenssitila Gåsgrund , jossa kahvia ja pikkupurtavaa sekä lounas ennen laivan saapumista Uumajaan

klo 11 (Ruotsin aikaa) laiva saapuu Uumajaan, sieltä kuljetus Solvikin kansanopistoon (<http://solvik.fhsk.se/>, Kågen kylässä, 15km pohjoiseen Skellefteåsta)

n. klo 14 majoittuminen, vapaa-aikaa opiston alueella ulkoiluun tai opiston kunto- tai liikuntasalilla ja saunassa käyntiin tai laivalla aloitettujen keskustelujen jatkamiseen (sovitaan yhdessä tarkemmin)

klo 16 Joulupäivällinen opiston ravintolassa

klo 18.20 – 20.20 opiston taideopettaja Tomas Hultmanin opastuksella kierros opistoalueella ja opiston historiaan tutustuminen arkkitehtuuri- ja taidehistorian näkökulmasta

Kristian pitää kaksikielisen iltahartauden Solvikin kirkossa ('kapell')

Maanantaina 9.12.

klo 8-8.45 aamupala

9.30 – 10.15 aamupäiväkahvi

12 – 13 lounas

16.30 päivällinen

20 – 20.30 iltapala

Kaiken tämän ylenpalttisen syömisen lomassa pääsemme tapaamaan Solvikin henkilöstöä ja keskustelemaan mm. laatu- ja pedagogisista asioista sekä tutustumaan Solvikin kansanopiston toimintaan.

Tiistaina 10.12.

varhainen aamupala (klo 5?)

n. klo 5.45 lähtö Uumajaan

klo 8 oltava satamassa , m/s Wasa Express lähtee klo 9

laivalla lounas

klo 14 (Suomen aikaa) paluu Vaasaan

Avainhanke III –rahoilla maksetaan kaikkien osallistujien osalta seminaarista aiheutuvat matka-, majoitus- ja ruokailukulut, myös kaikkien matkakulut Vaasaan ja takaisin. Majoitukset ovat kaikilla 1hh.

Osallistujat:

Osallistujat Avainhankkeiden päätösseminaarimatkalle 7.-10.12.

Hokkanen Sirkka	kasv.ain.op., varar.	Karstulan Evankelinen Opisto, 044-5252214
Kirsilä Vuokko	erit.op.	Kaustisen Evankelinen Opisto
Koskenniemi Marja	rehtori	Karkun Evankelinen Opisto
Linden Margite	kieltenop., varar.	Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland
Poukka Risto	koulutussihteeri	Helsingin Evankelinen Opisto
Rajala Anni	rehtori	Kauhajoen Evankelinen Opisto
Sjöbacka Kristian	rehtori	Evangeliska Folkhögskolan i Svenskfinland
Yli-Teevahainen Kati	koul.siht.	Kauhajoen Evankelinen Opisto

Liite 11: Solvikista lähetetty ohjelmarunko

Dagordning vid besök av personal från folkhögskolor i Finland; Solviks folkhögskola, 8-10 december 2013

Söndag 8 december

- ca kl 14 **Inkvartering.** Tillgång till konferensrum. Husmor Wiveca Ögren finns i restaurangen och kommer att visa er era rum, samt dela ut nycklar till de lokaler ni behöver.
- 16.00 **Julbord** i Solviks restaurang.
- ca kl 18.30 **Konst- och arkitekturvandring runt skolan.** Tomas Hultman, konstlärare.
- ca 20.30 Visningen avslutas i Solviks kapell, med möjlighet för er att hålla aftonbön.

Måndag 9 december

- 8.00 Frukost i restaurangen.
Seminarier (i Sal Z): **Vi utbyter tankar och erfarenheter mellan Solvik och de besökande folkhögskolorna, utifrån följande rubriker:**
- 9.00 **Folkbildningens organisation i Finland i allmänhet, samt de evangeliska skolornas plats och roll där. Folkbildningens organisation i Sverige i allmänhet, samt Solviks plats och roll här.** Dan Lundsten, rektor.
- 10.00 Kaffe i restaurangen
- 10.30 **Folkhögskolornas inre kvalitetsarbete** (i relation till myndigheternas krav i våra respektive länder) Dan Lundsten, rektor. Torbjörn Carlsson, bitr.rektor, Katarina Eriksson, spcped
- 12.00 Lunch i restaurangen
- 13.00 **Internatboende/fritid m.m. för deltagare i behov av särskilt stöd.** Pär-Olof Eklund, skolpräst och samordare för Hälsoteamet.
- 14.20 Frukost och dryck i restaurangen
- 15.00 **Undervisning för deltagare i behov av särskilt stöd.** Johanna Sehlstedt, kursföreståndare för Allmän kurs, Lars-Erik Nilsson och Marie Lundgren, kursföreståndare för Baskursen
- 16.00 Tid till förfogande
- 16.30 Middag i restaurangen
- Tillgång till samma konferensrum som under söndagen.
- 20.00-20.30 Kvällsfika i restaurangen

Tisdag 10 december

- 06.00 Frukost i restaurangen.
Utcheckning. Avfärd kl 06.30

Vi ställer i ordning ett litet klassrum som ni kan använda som konferensrum under söndagen samt under måndag eftermiddag och kväll, från kl 14.30. Där finns en liten soffgrupp, ett stort konferensbord, trådlöst internet, två fasta datorer med skrivare, en stor TV-skärm med trådlöst AppleTV och HDMI-ingång , samt whiteboard och pennor. (HDMI-sladd och blädderblock kan vi ordna om ni vill. Säg till i så fall!)

Eftersom ni inte kommer att äta lunch på söndagen och eftersom alla har önskat enkelrum kommer kostnaden att ändras på följande sätt:

Enkelrum kostar 550.- SEK per person och natt: dvs 1 100.- SEK per person för hela besöket.

Julbordet kostar 325.- SEK per person. Övrig mat under måndag och tisdag kostar 380.- per person.

Sammanlagt blir det 1 805.- SEK per person för kost och logi.

För nio personer uppgår summan för kost och logi till 16 245.- SEK, totalt.

Dessutom kostar konferensrummet 800.- SEK per dag: dvs 1 600.- SEK.

Konstvisningen på söndagen kostar 1 400.- SEK och

mitt arbete för samordning av besöket är 5 timmar á 400.- SEK: dvs 2 000.- SEK.

Totalt alltså 5 000.- SEK för hela gruppen.

Sammantaget blir summan 21 245.- SEK.

Vi ser fram emot ert besök här och hoppas på ett givande utbyte av kunskap och idéer!

Med vänliga hälsningar,
genom

Katarina Eriksson,

Specialpedagog och kvalitetssamordnare